ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda)

8. juuli 2004 *

Kohtuasjas T-48/00,

Corus UK Ltd, endine British Steel plc, asukoht London (Ühendkuningriik), esindajad: *solicitor* J. Pheasant ja *solicitor* M. Readings, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: esialgu M. Erhart ja B. Doherty, hiljem M. Erhart ja A. Whelan, keda abistas *barrister* N. Khan, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsus 2003/382/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-1/35.860-B — õmbluseta terastorud) (ELT 2003, L 140, lk 1) või teise võimalusena vähendada hagejale määratud trahvi,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees N. J. Forwood, kohtunikud J. Pirrung ja A. W. H. Meij,

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19., 20. ja 21. märtsi 2003. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Asjaolud ja menetlus [1]

1 Käesolev kohtuasi käsitleb komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsust 2003/382/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-1/35.860-B — õmbluseta terastorud) (EÜT 2003, L 140, lk 1, edaspidi „vaidlustatud otsus").

[...]

1 — Käesoleva kohtuotsuse punkte vaidluse tausta kohta ei esitata. Need on esitatud Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsuse liidetud kohtuasjades T-67/00, T, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt *v.* komisjon (EKL 2004, lk II-2501) punktides 2–33.

Menetlus Esimese Astme Kohtus

34 Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki ja Sumitomo esitasid Esimese Astme Kohtule vaidlustatud otsuse peale hagi ajavahemikus 28. veebruarist kuni 3. aprillini 2000 esitatud seitsme hagiavaldusega.

35 Pärast poolte ärakuulamist andis Esimese Astme Kohus 18. juunil 2002 määruse seitsme kohtuasja liitmiseks suuliseks menetlemiseks vastavalt kodukorra artiklile 50. Pärast kohtuasjade liitmist lubati seitsme kohtuasja hagejal tutvuda käesolevat menetlust puudutavate toimikutega Esimese Astme Kohtu kantseleis. Samuti võeti menetlust korraldavaid meetmeid.

36 Esimese Astme Kohus (teine koda) otsustas ettekandja kohtuniku ettekande alusel algatada suulise menetluse. Poolte suulised avaldused ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 19., 20. ja 21. märtsi 2003. aasta kohtuistungil.

Poolte nõuded

37 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 2;

— tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 1;

— tühistada vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise alusel talle määratud trahv;

— teise võimalusena vähendada vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise alusel talle määratud trahvi summat;

— kohustada komisjoni hüvitama trahvisumma või teise võimalusena summa, millega trahvi vähendati, koos intressidega kogu summast või vastavalt koos intressidega summast, millega trahvi vähendati, arvutades alates päevast, mil Corus makse sooritas, kuni päevani, mil komisjon selle hüvitab;

— mõista antud menetlusega seotud hageja kohtukulud välja komisjonilt;

— määrata kõik vajalikud meetmed Esimese Astme Kohtu otsuse täitmiseks.

38 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Vaidlustatud otsuse artikli 2 tühistamisnõue

Väide, mille kohaselt puudub vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumine

Poolte argumendid

39 Corus vaidleb vastu tuvastatule, mille kohaselt Valloureci, Mannesmanni ja Dalminega sõlmitud siledate torude tarnelepingud kujutavad endast rikkumist. Tegelikult sõlmis Corus need lepingud seaduslikel kaubanduslikel eesmärkidel ja lepingueelseid läbirääkimisi peeti eraldi ja iseseisvalt. Komisjon ei ole suutnud tõendada Coruse osalemist kooskõlastatud tegevuses.

40 Hageja väidab, et ta säilitas omandiõiguse ettevõtjas Imperial, mis lõpetas siledate OCTG-torude tootmise, kuni märtsini 1994 eesmärgiga müüa see kui iseseisev ettevõtja. Pärast oma Clydesdale'i tehase sulgemist 1991. aasta aprillis ei olnud tal enam vajalikku ettevõttesisest siledate torude tarneallikat, et Imperiali töös hoida. Et säilitada selle ettevõtja väärtust ja muuta see edaspidiste ostjate jaoks nii atraktiivseks kui võimalik, oli Corusel vaja kolmandate ettevõtjatega sõlmida kokkulepped, tagades seeläbi siledate eritorude usaldusväärse tarne selleks, et suuta pikas perspektiivis vastata Briti mandrilaval tegutsevate naftaettevõtjate nõudlusele keermestatud OCTG-torude osas. Toodete kvaliteet oli olulise tähtsusega lõpptoote kasutamisega seotud riskide tõttu, arvestades eriti Põhjamere Briti mandrilaval esinevaid klimaatilisi ja geoloogilisi tingimusi.

41 Selle argumendi toetuseks esitas Corus lepingu, mille ta oli 1992. aastal sõlminud naftaettevõtjaga Conoco, ja sellele lisatud tehnilise spetsifikatsiooni. Lepingust

tulenes, et Corus oli kohustatud järgima Conoco poolt ette kirjutatud spetsifikatsioone, eriti neid, mis puudutasid keermestatud OCTG-torude valmistamisel kasutatavate siledate torude kvaliteeti. Toodete kvaliteedikontrolli menetlus nägi muuhulgas ette Coruse tarbeks torusid valmistava valamistehase iseseisva ülevaatuse.

42 Corus tõstab muuhulgas esile asjaolu, et Valloureci, Dalmine ja Mannesmanniga esialgse 5-aastase tähtaja ja vaikimisi automaatse pikenemise võimalusega sõlmitud lepinguid, mis väidetavalt kujutasid endast vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumist, ei saa käsitleda ühtse kokkuleppena, kuna need allkirjastati erinevatel kuupäevadel, vastavalt 24. juulil 1991, 4. detsembril 1991 ning 9. augustil 1993.

43 Coruse arvates oli tema jaoks igati loogiline jagada enda varustamine siledate torudega kolme erineva tarnija vahel. Suurema arvu tarnijate puhul ei oleks olnud võimalik vastata oma klientide eelistustele. Kliendid nõudsid tavaliselt nende tellitud torude tootmisega seotud tarnijate arvu piiramist, sest teostatavad kvaliteedikontrollid on väga kallid, arvestades tooteohutuse esmajärgulist tähtsust kõnealuses sektoris. Corus omalt poolt vajas mitmeid tarnijaid selleks, et kaitsta end streikidest või valtsimisseadmete riketest tulenevate negatiivsete rahaliste tagajärgede eest ning võtta arvesse asjaolu, et OCTG-torude nõudlus on väga ebastabiilne.

44 Lisaks sellele on OCTG-torude näol tegemist toodetega, mida valmistatakse varustamiseks pikaajaliste tarnelepingute alusel. Antud asjas ei ole viieaastane tarnelepingu tähtaeg automaatse vaikimisi pikenemise võimalusega mingil juhul midagi ebatavalist. Tegelikkuses täpsustab iga torude tellimus nende kvaliteedi ja mõõdud selliselt, et otse laost teostatav müük on peaaegu välistatud. Lisaks sellele väidab Corus, et naftasektori operaatorid nõuavad, et tellitud torud oleksid saadaval nende vajadustele vastavate rangete tähtaegade jooksul, seda eelkõige puurimisplatvormi käitamise kõrge maksumuse tõttu.

45 Ülalmainitud kvaliteedinõuete valguses ei oma mingit tähtsust vaidlustatud otsuse põhjenduses 152 komisjoni poolt esitatud väide, mis puudutab tarnelepingute sõlmimise ajal esinenud terastorude sektori struktuurilist ülevõimsust ja eriti võimalust torusid Ungarist, Poolast, Tšehhoslovakkiast ja Horvaatiast importida, kuna nendes riikides toodetud torud ei olnud piisavalt kvaliteetsed ning muuhulgas olid need riigid sel ajaperioodil poliitiliselt ebastabiilsed. Teiste potentsiaalsete tarneallikate osas esines Ladina-Ameerikast pärit toodetel sarnane kvaliteediprobleem nagu Ida-Euroopa riikide toodetelgi, samas jäeti Põhja-Ameerika kõrvale, kuna selle regiooni tootjad ei näidanud oma toodete eksportimise vastu üles mingit huvi. Jaapani toodete importimisel tekitasid vastuseisu transpordikulud ja tarnetähtajad, võttes eriti arvesse asjaolu, et OCTG-torude hinnad olid Euroopas suhteliselt madalad. Seega oli kolme ühenduse tarnija valimine Coruse jaoks kaubanduslikust aspektist vaadatuna igati loogiline.

46 Corus lükkab tagasi vaidlustatud otsuse põhjenduses 152 komisjoni esitatud argumendi, mille kohaselt asjaolu, et tarnelepingud nägid tarnetähtajana ette viis või kuus nädalat ning et need ei sätestanud tarne ebaõnnestumisel muud sanktsiooni kui puuduoleva tonnaaži lisamise selle aastase tonnaaži arvutusse, millele tarnijal oli õigus, viitab sellele, et tarnetähtaegadel ei olnud Coruse jaoks olulist tähtsust.

47 Coruse arvates tuleneb OCTG-torude nõudluse ebastabiilsusest Ühendkuningriigi mandrilaval, et peaaegu ainukeseks kõiki tema vajadusi katvaks vahendiks oli kolme tarnija poolt tarnitavate torude koguste kindlaksmääramine just protsentides ja mitte fikseeritud kogustes. Selline süsteem oli ainus, mis lubas arvestada ületootluse ja puudujääkidega turul, mille jaoks siledad torud olid mõeldud.

48 Lisaks sellele võimaldas nõudluse ebastabiilsusest tulenevaid suuri hinnakõikumisi võtta arvesse kehtestatud valem, millega seoti Coruse ostetavate torude hind tema

poolt müüdud OCTG-torude hinnaga. Selles suhtes oleks kaubanduslikust aspektist olnud äärmiselt raske tarnijatega kindlaksmääratud ja piisavalt madalas hinnas selliselt kokku leppida, et Corus võinuks olla kindel, et tema edaspidine OCTG-torude müük ei satuks kunagi allapoole rentaabluse künnist. Corus märgib, et tarnijatele ei avaldatud teavet ei tema müüdud torude koguse ega klientide makstud hinna kohta vaatamata asjaolule, et mainitud valemis oli selle teabega arvestatud. Tarnijatele avaldati üksnes sellest valemist tulenenud siledate torude hind, kusjuures neil oli õigus sõltumatu audiitori abil kontrollida selle valemi korrektset kohaldamist.

49 Coruse arvates on asjakohatu komisjoni väide, et ükski tarneleping ei oma individuaalsena mingit mõtet, kuna nad näevad igale tarnijale ette protsendi Coruse vajadustest. See argument ei tõesta kuidagi seda, et tarnelepingud tulenesid mingist nelja Euroopa tootja vahelisest kooskõlastatud tegevusest, mis on vaidlustatud otsuses sedastatud. Vastupidi, Corus sõlmis iga lepingu üldise tarnestrateegia valguses, mille üle otsustati autonoomselt.

50 Corus väidab, et tema selgitus kõnealuste tarnelepingute põhinemise kohta kaubanduslikul loogikal annab tema käitumisele teise selgituse, mis kohustab komisjoni tõestama muul moel kui nimetatud lepingute põhjal nende nelja ettevõtja vahelise kooskõlastatud tegevuse olemasolu (kohtujurist Darmoni ettepanek Euroopa Kohtu 31. märtsi 1993. aasta otsusele liidetud kohtuasjades C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ja C-125/85–C-129/85: Ahlström Osakeyhtiö jt *v.* komisjon, nn II tselluloosi kohtuotsus, EKL 1993, lk I-1307, I-1445, punkt 195). Selles suhtes märgib Corus, et käitumiste paralleelsust saab mõista kooskõlastatud tegevuse tõendina üksnes siis, kui kooskõlastatud tegevus on selle ainsaks usutavaks selgituseks (eelviidatud II tselluloosi kohtuotsus, punkt 71).

51 Corus lisab, et igal juhul ei tõesta vaidlustatud otsuse artiklis 2 sätestatud rikkumise olemasolu komisjoni poolt kostja vastuses esitatud väide, mille kohaselt eelnevates punktides analüüsitud tarnelepingute tingimused sisaldavad endas konkurentsipiiranguid. Isegi eeldusel, et mainitud tingimused on konkurentsivastased, ei tõesta see iseenesest nelja Euroopa tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse olemasolu eesmärgiga tõrjuda Jaapani tootjad Briti turult.

52 Lisaks sellele ei toeta komisjoni argumentide aluseks toodud dokumentaalsed tõendid, esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 91 ja 147, Coruse ja teiste Euroopa torutootjate vahelise kokkuleppe olemasolu. Ka komisjon ise oli kõhklev, tuginedes oma kostja vastuses tervenisti nimetatud tõenditele. Coruse arvates on komisjoni teostatud tõendite analüüs seosetu eriti seetõttu, et see ei selgita, kuidas ja mis põhjustel muutus Coruse ja Valloureci vahel sõlmitud ja väidetavalt 1990. aastast pärinevate märkmetega tõendatud kahepoolne kokkulepe nelja Euroopa tootja vahel sõlmitud mitmepoolseks kokkuleppeks. Corus leiab, et vaidlustatud otsuse artikli 2 tühistamise vältimiseks lasub komisjonil kohustus tõendada nelja Euroopa tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse olemasolu, mis viis nad siledate torude tarnelepingute sõlmimiseni.

53 Tulenevalt sellest, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumist on Dalminele süüks arvatud alates 1991. aasta detsembrist, leiab Corus, et 1993. aastast pärit tõendid on asjakohatud osas, mis puudutab põhireeglite väidetavat muutmist parandatud põhireegliteks. Lisaks sellele juhib Corus tähelepanu, et komisjon tuvastas vastuväiteteatises, et 1990. aastast pärit märkmed tõendavad nelja Euroopa tootja vahelise kokkuleppe olemasolu, kuid samas loobus sellisest seisukohast vaidlustatud otsuses.

54 Järgmiseks uurib Corus vaidlustaud otsuse põhjendustes 78–81 analüüsitud ja põhjenduses 147 viidatud teatud märkmeid, st mainitud toimiku leheküljel 15622

taasesitatud 23. märtsi 1990. aasta memorandumit pealkirjaga „Kaalutlus VAM lepingu pikendamisest" (edaspidi „VAM lepingu kaalutluste memorandum"), toimiku leheküljel 15610 taasesitatud 2. mai 1990. aasta memorandumit pealkirjaga „Strateegilised arutlused VLR-suhetest" (edaspidi „strateegiliste kaalutluste memorandum") ja 24. juuli 1990. aasta koosoleku memorandumit. Selles osas ei viita Corus otseselt toimiku leheküljel 15596 taasesitatud kuupäevata memorandumile pealkirjaga „BSC koosolek", millele on viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 62 ning samuti vastuväiteteatise punktis 56. Corus toob esile, et nii VAM lepingu kaalutluste memorandum kui ka strateegiliste kaalutluste memorandum on koostatud Valloureci töötajate poolt ning seetõttu väljendavad üksnes nende autorite isiklike seisukohti. Seega ei tõenda need mingil moel kokkuleppe olemasolu Valloureci ja Coruse vahel. Komisjon tugines ekslikult asjaolule, mille kohaselt need kaks memorandumit pakuvad muude võimaluste hulgas lahendust, mis on kooskõlas vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud väidetava kokkuleppega. VAM lepingu kaalutluste memorandumi autor lükkas selle lahenduse teostamatuse põhjendusel selgesõnaliselt tagasi ja soovitas teistsugust lahendust, mis võimaldas Corusel vabamalt oma siledate torude tarneallikaid valida.

55 Mis puudutab 24. juuli 1990. aasta koosoleku memorandumit, leiab Corus, et ta saab selle dokumendi kohta anda üksnes piiratud selgitusi, kuna tema töötajad, kes kõnealusel kohtumisel osalesid, lahkusid töölt 1997. aasta augustis. Coruse arvates ei selgu sellest märkest üheselt, millised on need tähelepanekud, mis peegeldavad kohtumise sisu ja millised on need, mis peegeldavad aruande autori isiklikke seisukohti. Samuti on võimatu sellest memorandumist tuletada, et Corus ja Vallourec leppisid kokku mingis kindlas tegutsemisviisis. Lõpuks leiab Corus, et niivõrd, kuivõrd komisjon tugineb mainitud memorandumile, tuvastamaks kokkuleppe olemasolu nelja Euroopa tootja vahel, puuduvad tõendid täiendavate kõneluste kohta, milles osalesid Dalmine ja Mannesmann.

56 Mis puudutab Coruse poolt 22. jaanuaril 1993 saadetud faksi pealkirjaga „BS koostöökokkulepe" („BS cooperation agreement", 21. jaanuari 1993. aasta kiri, millele on lisatud 13-leheküljeline konfidentsiaalne märkus), mis on taasesitatud komisjoni toimiku leheküljel 4626 ja analüüsitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 91, väidab Corus, et see ei tõesta mingisuguse kooskõlastatud tegevuse olemasolu. See faks saadeti Coruse poolt Valloureci, Dalmine ja Mannesmanniga alustatud

läbirääkimiste käigus eesmärgiga arutada koordineeritud ratsionaliseerimisplaani võimalikkust ja ei tõenda mingil moel ebaseaduslikku salajast kokkulepet. Corus rõhutab eriti, et „BS koostöökokkuleppe" faks näeb enne mistahes tehingu sooritamist ette konsultatsiooni siseriiklike järelevalveorganitega.

57 Lisaks sellele tuleneb „BS koostöökokkuleppe" faksist, et Corus soovis oma osa õmbluseta torude turul vähendada marginaalse tasemeni, mistõttu ei tõenda see dokument tema teguviisis rikkumise olemasolu, nagu väidab komisjon. Tegelikkuses ei olnud Corusel pärast ettevõtte Imeprial müümist Vallourecile 1994. aasta märtsis enam kõnealuste tarnelepingute vastu kaubanduslikku huvi.

58 Mis puutub komisjoni toimiku leheküljel 2051 taasesitatud ja vaidlustatud otsuse põhjenduses 91 analüüsitud dokumenti pealkirjaga „Õmbluseta terastorude süsteem Euroopas ja turu areng" („Seamless Steel tube System in Europe and Market Evolution", edaspidi „terastorude süsteemi dokument"), leiab Corus, et tegemist on Dalmine ettevõttesisese dokumendiga, mis ei tõenda Coruse osalemist ebaseaduslikku kokkulepet puudutavates kõnelustes.

59 Komisjon väidab, et II tselluloosi kohtuotsuse punkt 71, millele on viidatud ülalpool punktis 50 ja millele Corus tugineb, kohaldub olukorras, kus komisjon tugineb kooskõlastatud tegevuse olemasolu tõendamisel üksnes paralleelsete tegevuste tuvastamisele. Vastupidi sellele peegeldavad käesolevas asjas tarnelepingu sätted ise üheselt poolte soovi kindlustada Coruse jäämist siseriiklikuks tootjaks põhireeglite mõttes. Sellist seisukohta kinnitab ka hulk kirjalikke tõendeid.

60 Muuhulgas lükkab asjaolu, et iga leping määratleb iga tarnija jaoks kindla protsendi Coruse poolt ostetavatest torudest, ümber argumendi, et kolm torude tarnelepingut olid läbi räägitud eraldiseisvalt ja sõltumatult.

61 Lisaks sellele on väheusutav Coruse argument, et tal oli võimalik tarnelepinguid sõlmida üksnes ühenduse tootjatega. Sarnaselt on argumendid kättetoimetamistähtaegade olulisuse kohta ümber lükatud tema enda lepingute sätetega. Mis puutub tootekvaliteedi olulisuse kohta käivatesse argumentidesse, siis need on ümber lükatud faktiga, nagu nähtub vaidlustatud otsusest (põhjendus 78), et Corus ise tegi ettepaneku osta siledaid torusid kolmandate riikide tootjatelt.

62 Komisjon lisab, et vaidlustatud otsus juhib põhjenduses 152 tähelepanu struktuurilisele ülevõimsusele, sealhulgas ülevõimsusele ühenduse piires, ning seetõttu on asjakohatud Coruse argumendid Ida-Euroopa tootjate poolt pakutavate torude ebapiisava kvaliteedi kohta.

63 Igal juhul ei kehti Coruse argumendid, millega tahetakse tõendada kolme ühenduse tootja valimise loogilisust, kuna fakt on see, et Corus ja need tootjad leppisid kokku selles, et Coruse tegevust käsitletakse ühise varana, mida jagatakse omavahel piiravate tarnelepingute abil, mis moodustasid ebaseadusliku kokkuleppe.

64 Komisjon väidab, et isegi juhul, kui Corus suudab näidata, et oma siledate torude ostudest kindla protsendi määramine igaühele kolmest tarnijast tõi talle kaasa kaubanduslikke eeliseid, on sellised lepingutingimused endiselt konkurentsi piiravad, nagu tuleneb ka vaidlustatud otsuse põhjendusest 153.

65 Mitte mingil juhul ei ole õige väita, et Coruse ostude protsentuaalne jaotamine oli ainus vahend, millega Corus suutis kindlalt katta oma muutuvad vajadused siledate torude osas. Komisjon on seisukohal, et tükihinda kindlaks määravad raamlepingud tarnijatega oleks taganud samaväärse kaubandusliku eesmärgi saavutamise.

66 Tarnelepingute sätete kohta, mis määravad siledate torude hinna kindlaks koostoimes Coruse poolt keermestatud torude edasimüügil saadud hinnaga, leiab komisjon, et iga tootja, kes ostab toote eesmärgiga see peale lõplikku töötlemist edasi müüa, riskib hinnalangusega lõplike toodete turul. Corus ei selgita, millistel põhjustel oli antud juhul vajalik seda riski vältida. Komisjoni arvates ei selgita Corus muuhulgas ka seda, miks pidid siledate torude tarnijad aktsepteerima mainitud kaubandusliku riski jagamist.

67 Mis puutub vaidlustatud otsuse põhjenduses 153 esitatud asjaolusse, mille kohaselt siledate torude hinna kindlaksmääramise valem sisaldas kaubandusliku info vahetamist, mis peaks kohtupraktika kohaselt jääma konfidentsiaalseks (11. märtsi 1999. aasta otsused kohtuasjas T-141/94: Thyssen Stahl *v.* komisjon, EKL 1999, lk II-347, punkt 403, ja kohtuasjas T-151/94: British Steel *v.* komisjon, EKL 1999, lk II-629), ei ole Coruse poolt valemi kasutamise kaitseks esitatud argumentatsioon veenev. Coruse müüdud keermestatud torude hulga kohta märgib komisjon, et tarnijad võisid väga hõlpsalt välja arvutada Coruse vastavate toodete kogumüügi, kuna igaüks neist tarnis kindlaksmääratud protsendi tema vajadustest.

68 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 78–81 viidatud 1990. aasta ja 1993. aasta kuupäevadega tõenduslike materjalide kohta leiab komisjon esiteks, et nende abil ei taheta näidata lõpliku kokkuleppe olemasolu, vaid paljastada tarnelepingute sõlmimise tegelikud eesmärgid, millele komisjon vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu tõendamisel otseselt tugineb.

69 Mis puudutab Coruse argumente selle kohta, et vaidlustatud otsus ei näita selgelt, mil moel Coruse ja Valloureci vaheline kokkulepe muutus hiljem nelja osapoole vahel sõlmitud kokkuleppeks, märgib komisjon esiteks, et teine kokkulepe töötati välja palju laiema vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud põhireegleid järgiva kokkuleppe raames, millega olid alates 1990. aastast liitunud ka kõnealused neli Euroopa tootjat. 1990. aastal sõlmisid Corus ja Vallourec seega vaidlustatud otsuse artiklis 2 kirjeldatud kokkuleppe ja nägid algusest peale ette Dalmine ja Mannesmanni osalemise selles. Komisjon toob välja, et Dalmine ja Mannesmann olid enne tarnelepingute allkirjastamist kohustatud liituma teise kokkuleppega, kuid tõendite puudumise tõttu täpse liitumiskuupäeva suhtes märkis komisjon nende suhtes rikkumise alguseks üksnes nimetatud kokkulepete allkirjastamise kuupäeva. Seega on igal juhul selge, et Corus ja vähemalt Vallourec olid kokkuleppe osalised alates aastast 1990. Lisaks sellele kohtusid kokkuleppe neli osapoolt 1993. aastal ning alates sellest ajast liitusid nad kõik selle kokkuleppega.

70 Argumendi osas, mille kohaselt ei ole tarnelepingute tingimustes sisalduvad väidetavad konkurentsipiirangud samad, mis moodustavad vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise, avaldab komisjon, et need piirangud esindavad üksnes kokkuleppe kirjalikku osa ning ülejäänud osa sellest ei ole dokumendis taasesitatud.

Esimese Astme Kohtu hinnang

71 Esiteks tuleb tagasi lükata Coruse argument, millega ta selgitab vaidlustatud otsuse artiklis 2 sätestatud tarnelepingute kaubanduslikku loogikat, mis annab komisjoni poolt tuvastatud faktidele erineva konteksti ja võimaldab seetõttu nende suhtes kohaldada erinevat usutavat põhjendust kui see, mida pakkus komisjon, tuvastades ühenduse konkurentsireeglite rikkumise olemasolu (vaata selles osas 28. märtsi 1984. aasta otsus liidetud kohtuasjades 29/83 ja 30/83: CRAM ja Rheinzink *v.*

komisjon, EKL 1984, lk 1679, punkt 16; eespool punktis 50 viidatud II tselluloosi kohtuotsus, punktid 126 ja 127; 20. aprilli 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94: Limburgse Vinyl Maatschaapij jt *v.* komisjon, nn II PVC kohtuotsus, EKL 1999, lk II-931, punkt 725). Seega on asjakohatu väide, et antud juhul lasub komisjonil kohustus tõendada vaidlustatud otsuse artiklis 2 sätestatud ettevõtjatevahelise kokkuleppe olemasolu muul viisil kui viitega tarnelepingutele.

72 Tuleb märkida, et kohtupraktika, millest Corus selles osas juhindub, viitab olukorrale, kus komisjon tugineb rikkumise olemasolu tuvastamisel üksnes kõnealuste ettevõtjate tegutsemisviisile turul (vt selle kohta eespool punktis 71 viidatud II PVC kohtuotsus, punktid 727 ja 728). Eespool punktis 50 toodud II tselluloosi kohtuotsuse punktis 71 viidatud tõendamiskohustuse reegel on asjakohane üksnes olukorras, kus komisjon tugineb kooskõlastatud tegevuse olemasolu tõendamisel eranditult tegutsemisviiside paralleelsusele. Antud juhul ei ole olukord selline, kuna õigusrikkumine põhineb samade tarnelepingute sätetel, mis moodustavad ühenduse konkurentsireeglite rikkumise (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 110 ja sellele järgnevad punktid), ja kuna komisjon tugineb oma väidete kinnitamiseks muuhulgas täiendavale kirjalike tõendite kogumile (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 78 ja sellele järgnevad punktid).

73 Isegi juhul, kui eeldada, et Corusel õnnestuks näidata, et kolme tarnelepingu sõlmimine Valloureci, Dalmine ja Mannesmanniga vastas objektiivselt tema kaubanduslikele huvidele, ei kahjusta see komisjoni teesi, mille kohaselt olid need kokkulepped ebaseaduslikud. Tõepoolest, konkurentsivastased tegevused on väga tihti vähemalt lühikese perioodi jooksul ettevõtjate individuaalsetes kaubanduslikes huvides.

74 Komisjon kirjeldab kolme tarnelepingu eesmärki ja mõju vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 järgmiselt:

„Lepingute esemeks olid siledate torude tarned Põhjamere OCTG-turu liidrile, ja nende eesmärk oli hoida kodumaist tootjat Ühendkuningriigi turul, et saaks tagada Euroopa-Jaapani klubis kokkulepitud „fundamentals"-reeglite" järgimist. Lepingute peamine eesmärk ja mõju oli nende konkurendi [Coruse] (1994. aastast Vallourec) kõikide vajaduste jagamine [Mannesmanni], Valloureci ja Dalmine vahel. Lepingute alusel muudeti siledate torude ostuhind sõltuvaks [Coruse] poolt müüdavate keermestatud torude hinnast. Need sisaldasid ka [Corusele] kehtestatud tarnepiirangut (alates 1994. aasta veebruarist Vallourecile) ning neis kohustati [Corust] konkurente teavitama rakendatavatest hindadest ja müüdavatest kogustest. Lisaks kohustusid [Mannesmann], Vallourec (1994. aasta veebruarini) ja Dalmine tarnima konkurendile ([Corusele], Vallourecile alates 1994. aasta märtsist) eelnevalt teadmata koguseid".

75 Esimese Astme Kohtule esitatud tarnelepingute sõnastus kinnitab põhiliselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 ning selle põhjendustes 78–82 ja 153 esitatud faktilisi andmeid. Need sätted näevad ette Coruse siledate torude vajaduse jagamise kolme teise Euroopa tootja vahel (40% Vallourecile, 30% Dalminele ja 30% Mannesmannile) ja Coruse poolt siledate torude eest makstava hinna kinnitamise matemaatilise valemi alusel, mis arvestab hindu, milles võetakse arvesse Coruse poolt keermestatud torude eest saadud hinda.

76 Nendest sedastustest järeldub, et tarnelepingute eesmärk ja mõju oli asendada konkurentsi riskid nii, et lepiti kokku Ühendkuningriigi turul keermestatud torude müügist saadavate kasumite jagamises, mis puudutab nelja Euroopa tootjat (analoogia alusel vt kooskõlastatud tegevuse kohta 15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt *v.* komisjon, nn tsemendi kohtuotsus, EKL 2000, lk II-491, punkt 3150).

77 Corus sidus kolm ühenduse konkurenti iga tarnelepinguga nõnda, et kadus nii nendepoolne mis tahes tõhus konkurents kodumaisel turul kui ka väljavaade säärase konkurentsi tekkeks.

78 Tegelikult kindlustas Corus tarnete saamise vabaduse ohverdamise hinnaga oma positsiooni kodumaisel turul, kuna kolm tema potentsiaalsetest konkurentidest Briti keermestatud torude turul olid temaga selliselt seotud, et nende siledate torude müük vähenes, kui Coruse keermestatud torude müük vähenes. Kasumimarginaal siledate torude müügist, mida kolm tarnijat kohustusid tegema, vähenes samuti, kui Coruse keermestatud torude eest saadav hind vähenes, ja võis muutuda isegi kahjumiks. Seetõttu on praktiliselt mõeldamatu, et kolm asjaomast tootjat üritasid Ühendkuningriigi keermestatud torude turul Corusega tõhusalt konkureerida, eriti hindade osas (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 153).

79 Nõustudes sääraseid lepinguid sõlmima, tagas vastupidi igaüks Coruse kolmest konkurendist endale kaudse osaluse viimase kodumaisel turul ja osa sealt saadavast kasumist. Asjaomaste soodustuste saamiseks loobusid nad tegelikult võimalusest müüa keermestatud torusid Ühendkuningriigi turul ning vähemalt alates kolme lepingu allakirjutamisest ehk alates 9. augustist 1993, kui nad andsid järelejäänud 30% Mannesmannile, loobusid nad võimalusest tarnida Corusele suuremat kogust tema poolt ostetavaid siledaid torusid võrreldes sellega, mis anti igaühele eelnevalt. Lisaks nõustusid Coruse konkurendid koormava ja järelikult kaubanduslikult ebanormaalse kohustusega tarnida talle säärases koguses torusid, mis oli eelnevalt määratletud üksnes viitega Coruse teostatud keermestatud torude müügile.

80 Tuleb sedastada, et kui tarnelepinguid poleks olnud olemas, oleks kolmel teisel Euroopa tootjal peale Coruse olnud normaalses olukorras, kus põhireegleid ei arvestata, tõeline või vähemalt potentsiaalne kaubanduslik huvi konkureerida Corusega Ühendkuningriigi keermestatud torude turul tõhusalt ning konkureerida omavahel siledate torude tarnimisel Corusele.

81 Tuleb veel märkida, et iga tarneleping sõlmiti alguses viieks aastaks, mis on suhteliselt pikk kestus, mis kinnitab ja tugevdab asjaomaste lepingute konkurentsivastast laadi.

82 Nagu komisjon veel märgib, sisaldas siledate torude hinna kindlaksmääramise valem, mis on ette nähtud igas tarnelepingus, kaubandusliku teabe ebaseaduslikku vahetust (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 153; vt ka selle põhjendus 111), mis peab jääma konfidentsiaalseks, et mitte ohustada konkureerivate ettevõtjate kaubanduspoliitika iseseisvust (vt selle kohta eespool punktis 67 viidatud kohtuotsus Thyssen Stahl *v.* komisjon, punkt 403 ja eespool punktis 67 viidatud kohtuotsus British Steel *v.* komisjon, punkt 383 jj).

83 Coruse väide, mille kohaselt tarnijatele ei avaldatud teavet müüdud torude koguse ja klientide poolt makstud hindade kohta, ei vabasta teda käesoleva juhtumi asjaoludes süüst.

84 Seoses Coruse poolt müüdavate keermestatud torude kogustega tuleb sedastada, et tema tarnijad, sealhulgas Mannesmann, said need hõlpsalt välja arvutada, sest neist igaüks tarnis põhimõtteliselt kindla protsendi Coruse vajadustest.

85 Mis puutub hindadesse, siis vastab tõele, et Corus ei avaldanud oma lepingupartneritele hindu, mida ta sai keermestatud torude eest. Järelikult on vaidlustatud otsuse põhjenduses 111 sisalduv kinnitus, et tarnelepingutes „kohustati [Corust] oma konkurente teavitama rakendatavatest müügihindadest", lepinguliste kohustuste ulatuse osas liialdatud. Siiski on komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 153 ja Esimese Astme Kohtus märkinud õigesti, et asjaomased hinnad olid matemaatilises suhtes siledate torude eest makstava hinnaga, mistõttu kolm asjaomast tootjat said täpset teavet Coruse poolt müüdavate keermestatud torude hinna muutumise suunast, ajast ja ulatusest.

86 Tuleb sedastada, et teabe avaldamine konkurentidele mitte üksnes rikub EÜ artikli 81 lõiget 1, vaid lisaks on asjaomase rikkumise laad põhiliselt sama, olgu asjaomase teavitamise esemeks keermestatud torude hinnad ise või üksnes teave hinna muutumise kohta. Seetõttu tuleb järeldada, et eelmises punktis märgitud eksimusel ei ole tähtsust vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise laiemas kontekstis ja et järelikult ei mõjuta see rikkumise olemasolu sedastamist.

87 Mis puutub Coruse üldisemasse argumenti, mille kohaselt ei kattu eelnevates punktides esitatud konkurentsipiirangud nendega, mis moodustavad komisjoni poolt vaidlustatud otsuse artiklis 2 sätestatud erilise rikkumise, tuleb meenutada, et need piirangud on selgelt esitatud vaidlustatud otsuse rikkumist kirjeldavates põhjendustes, eriti ülaltoodud punktis 74 täies ulatuses osundatud põhjenduses 111. Isegi kui vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 1 märgitakse, et tarnelepingud sõlmiti „seoses artiklis 1 nimetatud rikkumisega", nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduse 111 sõnastusest selgelt, et asjaomaste lepingute sõlmimine on ise artiklis 2 sedastatud rikkumine.

88 Igal juhul on selle analüüsi põhjendatus kinnitatud faktiga, et vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 2 seob komisjon iga Euroopa tootja suhtes tuvastatud õigusrikkumise kestuse lepingu või lepingute kehtivusajaga, mille osapoolteks nad olid.

89 Lisaks sellele piisab kinnitatust, et lükata samuti ümber Coruse argumenti, mille kohaselt ei suutnud komisjon tõendada, et Euroopa tootjad osalesid vaidlustatud otsuses toodud viisil neljaliikmelise grupina kooskõlastatud tegevuses. Sõltumata sellest, milline oli nelja asjaomase Euroopa tootja kooskõlastatud tegevuse tegelik tase, tuleb sedastada, et igaüks neist sõlmis ühe endast rikkumist kujutava lepingu — välja arvatud Corus, kes sõlmis neid kolm —, mis piiravad konkurentsi ja moodustavad vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumise.

90 Sellistel tingimustel tuleb tõdeda, et komisjon tugines vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu tuvastamisel lisaks hulgale teistele tõenditele kui tarnelepingud ise. Seega puudub vajadus käesoleva väite käsitlemisel uurida kõiki hageja poolt selles suhtes esitatud argumente.

91 Käesoleva väite raames ja kuna nelja ühenduse tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse ulatus seoses vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumisega on asjakohane teatavate teiste käesoleval juhul esitatud väidete uurimiseks, tuleb analüüsida komisjoni käesoleva asja toimiku teatud dokumente, et hinnata Coruse argumenti, mis põhineb sellel, et kolm tarnelepingut sõlmiti erinevatel kuupäevadel ja seetõttu ei saanud komisjon sellest tuletada nelja Euroopa tootjat hõlmava ühe rikkumise olemasolu.

92 Sellega seoses on eriti asjakohane VAM lepingu kaalutluste memorandum 23. märtsist 1990. Verluca esitab pealkirja all „II stsenaarium" võimaluse, „kui saaks veenda jaapanlasi jääma väljapoole [Briti] turgu ja probleem lahendataks Euroopa äriühingute vahel." Ta jätkab: „sel juhul võiks jagada siledad torud tegelikult [Mannesmanni], [Valloureci] ja Dalmine vahel. Järgmises lõigus märgib ta, et „oleks arvatavasti huvi siduda [Valloureci] müük [Coruse] müüdavate VAM-liidete hinna ja mahuga". Kui arvestada, et viimati nimetatud ettepanek kajastab täpselt Valloureci ja Coruse kuusteist kuud hiljem sõlmitud lepingu peamisi tingimusi, ilmneb selgelt, et Vallourec kiitis tegelikult asjaomase strateegia heaks ja et nimetatud leping kirjutati alla selle täitmiseks.

93 Samuti tuleb tagasi lükata Coruse argument selle kohta, et Jaapani tootjate poolset Euroopa kodumaiste turgude austamist puudutavate põhireeglite tugevdamine ei olnud ükski kolmest strateegiliste kaalutluste memorandumis ja VAM lepingu märkes esitatud lahendustest, mida Verluca lõpuks kohaldas. Nende kahe memorandumi sõnastusest tuleneb üheselt, et nende autor eelistas just seda lahendust ja loobus sellest vastumeelselt põhjendusel, et see ei ole teostatav. Eriti

tuleneb strateegiliste kaalutluste memorandumist, et „parim lahendus [Vallourecile]" seisneb olukorras, kus „eurooplased veenaksid jaapanlasi, et nad austaksid Ühendkuningriigi turgu Buttressi ja Premiumi osas". Verluca lükkas mainitud märkes selle tagasi üksnes põhjendusel, et ta „kahjuks ei usu, et see lahendus [...] võiks töötada". Seega, arvestades, et see lahendus leidis rakendust alates aastast 1991, ei oma neis märgetes esialgu sellest kavalast plaanist loobumine olulist tähtsust.

94 Lisaks asjaolu, et seejärel allkirjastasid praktiliselt identse lepingu ühelt poolt Corus ja teiselt poolt Vallourec, Dalmine ja seejärel Mannesmann, mistõttu Coruse siledate torude vajadus jagati tõhusalt ülejäänud kolme ettevõtja vahel alates 1993. aastast — täpselt nagu Verluca oli plaaninud —, kinnitab, et kolm asjaomast lepingut sõlmiti sel eesmärgil, et järgida ettepandud ühist Euroopa strateegiat. Nagu märgib ka komisjon, algatas Vallourec algselt selle strateegia ja sõlmis Corusega esmase tarnelepingu. Seejärel liitusid sellega Dalmine ja Mannesmann, mis on tõendatud asjaoluga, et kumbki neist kahest äriühingust sõlmis Corusega tarnelepingu.

95 Eeltoodust lähtudes tuleb järeldada, et komisjon on vaidlustatud otsuses leidnud õigesti, et tarnelepingud moodustavad vaidlustatud otsuse artiklis 2 sedastatud rikkumise ja tuvastavad selle olemasolu õiguslikult piisavalt. Lõpuks tuleb veel märkida, et komisjoni valduses olevad lisatõendid kinnitavad komisjoni väite õigsust, et asjaomased lepingud on osa laiemast ühisest poliitikast.

96 Sellest juhindudes tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Väide, mille kohaselt on kaitseõigusi rikutud, kuna vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu tuvastamiseks esitatud tõendite analüüsi osas esinevad vaidlustatud otsuses ja vastuväiteteatises erinevused

Poolte argumendid

97 Coruse arvates on vaidlustaud otsuse põhjendustes 78–81 viidatud 1990. aasta memorandumite analüüs erinev vastuväiteteatises sellest, mis esineb vaidlustatud otsuses, eriti osas, kus komisjon viimase põhjenduses 147 enam ei väida, et tõendusmaterjal kinnitab nelja Euroopa tootja vahelise kokkuleppe olemasolu siledate torude suhtes.

98 Lisaks sellele osundas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 91 viidatud 1993. aasta dokumentidele (Coruse faks Vallourecile pealkirjaga „BS koostöökokkulepe" ja terastorude süsteemi dokument) tarnelepingutega moodustatud ebaseadusliku kokkuleppe olemasolu tuvastamiseks esimest korda alles vaidlustatud otsuses. Seega, kuna Corusel ei olnud haldusmenetluse vältel võimalik vaidlustatud otsuses selles osas esitatud analüüsi suhtes esitada omapoolseid märkusi, rikuti tema kaitseõigust.

99 Komisjon vastab, et lõplik otsus ei peagi vastuväiteteatisega iga punkti osas täiesti identne olema. Käesolevas asjas sisaldasid nii vastuväiteteatis kui ka vaidlustatud otsus järeldust, mille kohaselt Corus osales vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumist moodustavas kokkuleppes vähemalt koos ühe teise ettevõtjaga alates aastast 1990 ja koos oma kolme Euroopa tarnijaga alates aastast 1993. Isegi eeldades, et vastuväiteteatise ja vaidlustatud otsuse vahel esineb erinevus, ei mõjuta see kuidagi Coruse kaitseõigust. Selline erinevus võib lõpliku otsuse tühistamise aluseks olla üksnes juhul, kui ilma väidetava reeglite rikkumiseta oleks haldusmenetlus võinud jõuda erinevale tulemusele (Euroopa Kohtu 10. juuli 1980. aasta otsus kohtuasjas 30/78: Distillers *v.* komisjon, EKL 1980, lk 2229, punkt 26). Oma kaitseõiguse rikkumise kinnitamiseks oleks Corus pidanud tõendama, et vaidlusta-

tud otsus oleks võinud olla teistsugune, kui tal oleks olnud võimalik vaidlustada kokkuleppe olemasolu, milles osalesid kolm ettevõtjat ja mitte üks. Kuna Corus eitab mistahes kokkuleppe olemasolu, leiab komisjon, et selline oleks tema positsioon vaatamata temaga koos kõnealuses rikkumises osalenud ettevõtjate arvust ja et Corusel oli seega võimalus end adekvaatselt kaitsta.

Esimese Astme Kohtu hinnang

100 Kõigepealt tuleb märkida, et vastuväiteteatise ja lõpliku otsuse vastuolu tähendab kaitseõiguse rikkumist üksnes juhul, kui lõplikus otsuses sedastatud vastuväidet ei ole esitatud vastuväiteteatises piisavalt, et võimaldada adressaatidel end kaitsta (vt selle kohta eespool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsus, punktid 852–860).

101 Lisaks sellele on vastuväiteteatises esinev hinnang sageli palju kokkuvõtlikum kui kohaldatavas lõplikus otsuses, kuna selle puhul on tegemist üksnes komisjoni esialgse seisukohavõtuga. Vastuväiteteatise ja lõpliku otsuse vahel esinevad sõnastuslikud erinevused, mis tulenevad nende kahe dokumendi vastavate eesmärkide erinevusest, ei ole põhimõtteliselt kaitseõigust rikkuva iseloomuga. Seega, käesolevas asjas on igati tavapärane, et vastuväiteteatis ei sisalda vaidlustatud otsuse punktiga 147 samaväärset punkti, milles komisjon teeb vaidlustatud otsuse põhjendustes 78–81 ja põhjenduses 91 uuritud tõendusmaterjali põhjal selgeid järeldusi. Vastupidi, sellist järeldavat punkti oleks vastuväiteteatise staadiumis võidud käsitleda ennatlikuna.

102 Komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjenduses 78, et „Vallourec ja [Corus] esitasid parandatud põhireeglid", sellal kui ta märkis vastuväiteteatise punktis 63, et seda

tegid „eurooplased". Seega ei väida komisjon vaidlustatud otsuses enam, et Valloureci märked kinnitavad nelja Euroopa tootja vahelise Briti turul müüdavate siledate torude kohta käiva kokkuleppe olemasolu alates 1990. aastatest.

103 Tuleb märkida, et oma hinnangu muutmisega piirdus komisjon vaidlustatud otsuses üksnes neile faktidele tuginemisega, mis tema arvates omasid tõenduslikku väärtust, eriti pärast vastuväiteteatise adressaatide vastuste saamist sellele. Kuivõrd kõnealused memorandumid puudutasid üksnes Valloureci ja Corust, otsustas komisjon parandada vaidlustatud otsuse põhjenduse 78 sõnastust ettevaatlikumaks, kui seda oli avastatud puuduste teatise punkt 63.

104 Igal juhul tuleb tõdeda, et selline sõnastuslik erinevus ei ole vastuväiteteatise adressaatide huvidega vastuolus, vaid peegeldab komisjoni poolt vaidlustatud otsuses Valloureci memorandumitele antud tõendusjõu piiratumat olemust, tõendamaks artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu, võrreldes vastuväiteteatisega. Seetõttu ei saa sellest erinevusest tõusetuda küsimust kaitseõiguse rikkumise kohta.

105 Coruse poolt Vallourecile saadetud faksi pealkirjaga „BS koostöökokkulepe" ja terastorude süsteemi dokumenti puudutavate argumentide osas piisab tõdemusest, et vastuväiteteatise punkt 118 on täpselt sama sõnastusega kui vaidlustatud otsuse põhjendus 91 ning seega viitab ta neile kahele tõendile samal viisil ja samas kontekstis mis viimanegi. Lisaks sellele ja vastupidi Coruse poolt väidetule märgivad nii vastuväiteteatis kui ka vaidlustatud otsus, et „BS koostöökokkuleppe" faks viitab viimase artiklis 2 karistatavatele lepingutele: „[ü]ks ettepanekutest seisnes Vallourecile OCTG-torude tootmistegevuse üleandmises, et säilitada jõus olevad [Coruse] ja Valloureci ning [Mannesmanni] ja Dalmine siledate torude tarnelepingud ning kaitsta samu proportsioone" (vastuväiteteatise punkt 118 ja vaidlustatud otsuse põhjendus 91).

106 Sellest järeldub, et käesolev väide on põhjendamatu ja seetõttu tuleb vaidlustatud otsuse artikli 2 tühistamistaotlus jätta rahuldamata.

Vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamisnõue

Väide, mis põhineb vaidlustatud otsuse artiklis 2 tuvastatud rikkumise puudumise mõjul sama otsuse artiklis 1 mainitud rikkumise tuvastamisele

Poolte argumendid

107 Hageja arvab, et juhul, kui vaidlustatud otsuse artikkel 2 tühistatakse, ei ole piisavaid tõendeid tuvastamaks, et ta osales alates aastast 1991 vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumises.

108 Hageja leiab esiteks, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumist kirjeldatakse põhjenduses 164 kui vahendit, millega rakendatakse Euroopa-Jaapani klubi raames paika pandud siseriiklike turgude austamise põhimõtet. Juhul, kui vaidlustatud otsuse artikkel 2 tühistatakse, piirdub vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud Coruse rikkumises osalemise tõendamine tema osalemisega nimetatud klubi kohtumistel.

109 Samas leiab Corus, et tema osalemine nendel kohtumistel oli osa tema strateegiast, mis otsustati 1987. aastal ja rakendati siledaid torusid tootva Clydesdale'i tehase sulgemisega 1991. aasta aprillis, taanduda õmbluseta torude turult. Komisjoni

toimiku leheküljel 4902 taasesitatud dokument pealkirjaga „Memorandum tegevjuhtidele" („Paper for Presidents"), mida komisjon kasutas tõendina, et kinnitada Coruse osalemist mainitud kohtumistel, tunnistab, et neil kohtumistel arutati Euroopa terasetööstuse võimalikku ümberkujundamist. Selle ümberkujundamise kontekstis üritaski Corus oma viimaste tegevuste vähendamise osas siledate torude turul läbi rääkida. Coruse arvates ei esine ühtegi dokumentaalset tõendit selle kohta, et tema osalemine mainitud kohtumistel pani aluse ebaseaduslikule salajasele kokkuleppele, mille komisjon on vaidlustatud otsuse artiklis 1 välja toonud.

110 Komisjon väidab, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumine tugineb erinevatele tõenditele kui need, mis võeti aluseks artiklis 2 toodud rikkumise tõendamisel. Komisjon märgib muuhulgas veel, et Corus ei ole vaidlustanud ei neid tõendeid ega ka turgude jagamise põhireeglite olemasolu.

Esimese Astme Kohtu hinnang

111 Esiteks tuleb märkida, et kuna vaidlustatud otsuse artikli 2 tühistamistaotlus jäeti ülalmainitud põhjendustel rahuldamata, on käesolev väide põhimõtteliselt alusetu.

112 Käesoleval väitel oleks alust üksnes siis, kui komisjon oleks ekslikult tuginenud vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumisele selleks, et konstateerida Coruse osalemist artiklis 1 toodud rikkumises. Selline oleks olukord esiteks siis, kui vaidlustatud otsuse artiklis 2 tuvastatud siledaid torusid puudutava rikkumise olemasolu ei tugineks piisavale õiguslikule alusele, või teiseks siis, kui ei oleks tuvastatud, et see rikkumine seisnes nelja Euroopa tootja vahelises ebaseaduslikus kooskõlastatud tegevuses, mis leidis aset Euroopa-Jaapani klubi kontekstis koos jaapanlastega keermestatud torude turu suhtes toime pandud ja artiklis 1 tuvastatud rikkumise raames.

113 Eespool punktides 71–96 on leitud, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu on tuvastatud õiguslikult piisavalt. Lisaks sellele on eespool punktides 91–96 leitud, et endast seda rikkumist kujutavad lepingud sõlmiti vaidlustatud otsuse adressaadiks olnud nelja Euroopa tootja vahelise kooskõlastatud tegevuse raames eesmärgiga tugevdada Euroopa-Jaapani klubi kontekstis sõlmitud ebaseaduslikku kokkulepet.

114 Igal juhul tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 ei piirdunud komisjon tõdemusega, et Corus osales rikkumises, mis tuvastati tuginedes üksnes asjaolule, et tema tegutsemisviis siledate torude eelneval kaubaturul oli konkurentsivastane ning moodustas artiklis 2 toodud rikkumise, vaid ta väitis, et lisaks sellele osales see ettevõtja otseselt keermestatud torude turu jagamise kokkuleppes koos teiste Euroopa ja Jaapani tootjatega.

115 Kuigi vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu toetab komisjoni hinnangut artiklis 1 toodud rikkumise kohta, on see rikkumine ning Coruse osalemine selles tõendatud põhimõtteliselt erinevate tõenditega kui need, mis on aluseks artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu tuvastamiseks, täpsemalt Verluca tunnistustega (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 62–67). Corus ei ole vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise olemasolu kinnitavate tõendite asjakohasust vaidlustanud. Seega, isegi kui oleks alust tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 2 vaatamata eelpool tuvastatule, ei tooks see tühistamine kaasa artikli 1 tühistamist.

116 Mis puutub hageja argumenti põhjuste kohta, miks ta Euroopa-Jaapani klubi koosolekutel osales, siis väljakujunenud kohtupraktikas on sedastatud, et kui ettevõtja osaleb ettevõtjate konkurentsivastase eesmärgiga koosolekutel, kuigi ta ei tegutse asjaomastel koosolekutel aktiivselt, ja kui ta avalikult ei tagane seal

toimuvast, andes teistele pooltele mõista, et ta osaleb asjaomaste koosolekute tagajärjeks olevas kartellikokkuleppes ja tegutseb sellega kooskõlas, võib järeldada, et ettevõtja osaleb asjaomases kartellikokkuleppes (vt eelkõige 17. detsembri 1991. aasta otsus kohtuasjas T-7/89: Hercules Chemicals *v.* komisjon, EKL 1991, lk II-1711, punkt 232).

117 Käesolevas asjas ei ole Corus eitanud oma osalemist Euroopa-Jaapani klubi koosolekutel ja nagu juba ka eespool nähtus, ei esita ta argumente, mis seaksid kahtluse alla tõendusmaterjali, millele komisjon artiklis 1 toodud rikkumise olemasolu suhtes vaidlustatud otsuses viitas, tõesuse ja tõendusjõu.

118 Eelnevast tuleneb, et käesolev väide tuleb tagasi lükata.

Väide, mille kohaselt on vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise kestuse määratlemisel tehtud kaalutlusviga

Poolte argumendid

119 Corus esitab samuti väite, mis tugineb vaidlustatud otsuses tehtud eksimusele, mis puudutab selle otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumist. Selle väite tagajärjel peaks mainitud artikli 1 osaliselt tühistama ning Corusele määratud trahvisummat vähendama.

120 Corus juhib tähelepanu sellele, et komisjon väidab, et ta valis vaidlustatud otsuse artiklis 1 kirjeldatud rikkumise kestuse alguseks aasta 1990, kuna enne seda eksisteerisid kehtivad vabatahtlikud piiravad lepped (vaidlustatud otsuse põhjendus 108). Coruse leiab, et mainitud leppeid pikendati kuni 1991. aasta alguseni ja seega vastavalt komisjoni enda põhjendustele ei saanud enne aastat 1991 mingit rikkumist esineda. Corus lisab, et seda pikendamist tõendab üks teine vaidlustatud otsuse adressaat. Olles oma hagiavalduses palunud Esimese Astme Kohtul vajaduse korral määrata esialgsete menetlustoimingute teostamist, palub Corus oma repliigis Esimese Astme Kohtul kohustada komisjoni või kolmandaid isikuid esitama kogu antud asjas oluline dokumentatsioon, täpsemalt dokumentatsioon, mis puudutab vabatahtlike piiravate lepete pikendamise tõendamist.

121 Komisjon tõdeb, et Corus ei ole esitanud mingeid tõendeid toetamaks oma argumenti, mille kohaselt Jaapani valitsusega sõlmitud vabatahtlikud piiravad kokkulepped ei lõppenud enne kui aastal 1991. Lootuse väljendamine, et mõni teine osapool esitab sellise tõendi, ei ole iseenesest tõend ja seega leiab komisjon, et puudub vajadus sellele argumendile vastata. Igal juhul kujutas vabatahtlike piiravate lepete kehtivusaja jooksul trahvi määramata jätmine juba iseenesest järeleandmist, arvestades komisjoni teatist Jaapani toodete ühendusse importimise kohta (EÜT 1972, C 111, lk 13).

Esimese Astme Kohtu hinnang

122 Kõigepealt tuleb märkida, et komisjon sedastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 108, et ta oleks võinud järeldada, et rikkumine algas alates 1977. aastast, kuid ta otsustas seda mitte teha vabatahtliku piirava leppe tõttu. Vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastas ta rikkumise olemasolu alles alates 1990. aastast. Tuleb tõdeda, et asjaomane käik on komisjoni mööndus vaidlustatud otsuse adressaatidele.

123 On oluline märkida, et ükski pooltest ei ole väitnud Esimese Astme Kohtus, et asjaomane mööndus tuleks muuta küsitavaks käesolevas kohtumenetluses. Järelikult ei pea Esimese Astme Kohtu uurimine käesolevas menetluses käsitlema asjaomase mööndu seaduslikkust või nimetatud mööndu otstarbekust, vaid üksnes seda, kas komisjon, kes on seda otseselt teinud vaidlustatud otsuse põhjendustes, on kohaldanud seda käesoleval juhul õigesti. Selles osas tuleb meelde tuletada, et komisjon on kohustatud esitama täpseid ja ühtseid tõendeid, mille põhjal saaks veenduda, et rikkumine pandi toime, sest komisjonil on tõendamiskoormus rikkumise olemasolu ja järelikult selle kestuse tõendamiseks (eespool punktis 71 viidatud otsus CRAM ja Rheinzink *v.* komisjon, punkt 20, ja eespool punktis 50 viidatud II tselluloosi kohtuotsus, punkt 127; 10. märtsi 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-68/89, T-77/89 ja T-78/89: SIV jt *v.* komisjon, EKL 1992, lk II-1403, punktid 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249, 250 ja 322–328, ja 6. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas T-62/98: Volkswagen *v.* komisjon, EKL 2000, lk II-2707, punktid 43 ja 72).

124 Eespool kirjeldatud mööndus teeb vabatahtlike piiravate lepete väidetava lõppemise otsustavaks kriteeriumiks, et hinnata, kas rikkumist tuleb pidada toimunuks 1990. aastal. Kuna küsimus on rahvusvahelistest lepingutest Jaapani, keda esindab tööstus- ja väliskaubandusministeerium, ja ühenduse vahel, keda esindab komisjon, tuleb sedastada, et komisjon oleks pidanud vastavalt hea halduse põhimõttele säilitama dokumente, milles kinnitatakse asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäev. Järelikult oleks pidanud ta saama asjaomaseid dokumente esitada Esimese Astme Kohtule. Komisjon on siiski kinnitanud Esimese Astme Kohtus, et ta otsis arhiivist, kuid ei saa esitada dokumente, milles kinnitatakse asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäeva.

125 Kuigi üldjuhul ei või hageja kanda tõendamiskoormust üle kostjale, kui ta toetub asjaoludele, mida ta ei saa kindlaks teha, ei või käesoleval juhul kohaldada tõendamiskoormuse mõistet komisjoni kasuks tema poolt sõlmitud rahvusvaheliste lepingute lõppemiskuupäeva osas. Komisjoni seletamatu suutmatus esitada tõendeid olukorrast, mis teda otseselt puudutab, võtab Esimese Astme Kohtult võimaluse teada asja lahendamisel faktilisi asjaolusid seoses asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäevaga. Hea halduse põhimõttega oleks vastuolus panna vaidlustatud

otsuse adressaatideks olevad äriühingud, kes ei saanud esitada puuduvaid tõendeid erinevalt kostjaks olevast institutsioonist, välja kannatama komisjoni säärase suutmatuse tagajärgi.

126 Selles olukorras tuleb erandkorras järeldada, et komisjon oli kohustatud esitama tõendeid asjaomaste lepingute kehtivuse lõppemiskuupäeva kohta. Tuleb siiski sedastada, et komisjon ei ole vabatahtlike piiravate lepete kehtivuse lõppemiskuupäeva kohta esitanud tõendeid ei vaidlustatud otsuses ega Esimese Astme Kohtus.

127 Lisaks ei ole Corus ega, *a fortiori,* komisjon väitnud, et vabatahtlikud piiravad lepped olid jõus veel 1991. aastal.

128 Seetõttu tuleb käesolevas menetluses järeldada, et komisjoni ja Jaapani ametiasutuste vahelised vabatahtlikud piiravad lepped olid jõus 1990. aasta lõpuni.

129 Jaapani hagejad on igal juhul esitanud tõendeid, mis tõendavad, et vabatahtlikke piiravaid leppeid pikendati kuni 31. detsembrini 1990 vähemalt jaapanlaste tasandil, mis on kooskõlas Coruse poolt käesolevas menetluses esitatud argumendiga (vt täna kuulutatud otsus liidetud kohtuasjades T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt *v.* komisjon, EKL 2004, lk II-2501, punkt 345). Tuleb järeldada, et Esimese Astme Kohus võib liidetud kohtuasjades, milles kõikidel pooltel oli võimalus tutvuda kõikide toimikutega, võtta omaalgatuslikult arvesse paralleelsete kohtuasjade toimikutes sisalduvaid tõendeid (vt selle kohta 13. detsembri 1990. aasta otsus kohtuasjas T-113/89: Nefarma ja Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf *v.* komisjon, EKL 1990, lk II-797, punkt 1, ja 13. detsembri

1990. aasta otsus kohtuasjas T-116/89: Prodifarma jt *v.* komisjon, EKL 1990, lk II-843, punkt 1). Käesoleval juhul tuleb Esimese Astme Kohtul lahendada suuliseks menetluse liidetud kohtuasjad, mille esemeks on sama konkurentsieeskirjade rikkumist käsitlev otsus ja milles kõik hagejad on nõudnud, et muudetaks nende poolt maksmisele kuuluvate trahvide suurust.

130 Seega on Esimese Astme Kohus käesolevas kohtuasjas ametlikult teadlik nelja Jaapani hageja esitatud tõenditest ja puudub vajadus teha otsus Coruse taotluse suhtes, millega sooviti kohustada komisjoni esitama neid dokumente käesolevas asjas.

131 Lisaks tuleb märkida, et Corus nõuab Esimese Astme Kohtult mitte üksnes vaidlustatud otsuse tühistamist osas, mis puudutab otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestust, vaid ka talle määratud trahvi vähendamist lähtuvalt asjaomase kestuse vähendamisest, kasutades EÜ artikli 229 alusel määruse nr 17 artiklis 17 Esimese Astme Kohtule antud täielikku pädevust. Asjaomase täieliku pädevuse tagajärg on, et Esimese Astme Kohtul tuleb vaidlustatud meetme muutmisel komisjoni määratud trahvisumma muutmiseks võtta arvesse kõiki asjassepuutuvaid faktilisi asjaolusid (15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 692). Seetõttu ei ole asjakohane, et Esimese Astme Kohus hindab iga hageja olukorda käesoleva asja tingimustes eraldi ja piirdub vaid faktiliste asjaoludega, millele nad otsustasid asjaajamisel kohtus tugineda, ning jätta arvestamata neid, millele teised hagejad või komisjon võisid tugineda.

132 Lisaks sellele tuleneb põhjenduste kogumist, et komisjoni argument, mille kohaselt Corus ei esitanud käesolevat väidet nõuetekohaselt, on käesolevas olukorras asjakohatu.

133 Eespool toodust järeldub, et kui arvestada komisjoni enda mööndust vaidlustatud otsuses, tuleb vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestust lühendada ühe aasta võrra. Vaidlustatud otsuse artikkel 1 tuleb seetõttu tühistada osas, kus sedastatakse rikkumise olemasolu, milles süüdistatakse Corust enne 1. jaanuari 1991.

134 Ülejäänud osas tuleb vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamistaotlus jätta rahuldamata.

Trahvi tühistamise nõue

Poolte argumendid

135 Selle taotluse raames toob Corus esile ühe väite, milleks on kaitseõiguse rikkumine. Corus leiab, et tulenevalt kohtupraktikast peab vastuväiteteatis selgelt väljendama peamiste asjaolude kogumit, millele komisjon tugineb, selleks, et anda adressaatidele teave, mis on vajalik enda kaitsmiseks rikkumise olemasolu tuvastamise vastu, aga vajaduse korral ka trahvide määramise vastu. Komisjonil oli seega adressaatide kaitseõiguse tagamiseks kohustus tema käsutuses oleva teabe põhjal anda vastuväiteteatises piisav viide rikkumise kestuse, raskusastme ja selle kohta, kas osundatud rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest (7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: Musique diffusion française jt *v.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punktid 14, 15 ja 21; 9. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 322/81: Michelin *v.* komisjon, EKL 1983, lk 3461, punkt 20, ja 16. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-395/96 P ja C-396/96 P: Compagnie Maritime Belge Transports jt *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-1365, punkt 142).

136 Mis puutub rikkumise kestusesse, siis lisab Corus, et Euroopa Kohus täpsustas selgelt, et komisjon pidi vastuväiteteatise koostamisel viitama esialgselt toodud rikkumise kestusele teabe põhjal, mis oli tema käsutuses, ja mitte lihtsalt piirduma täpsustusega, et trahvi määramisel võetakse arvesse rikkumise kestust, nagu leiab komisjon (eespool punktis 135 viidatud otsus Musique diffusion française jt *v.* komisjon, punkt 15). Corus on seisukohal, et viitamine rikkumise raskusastmele ja sellele, kas rikkumine pandi toime hooletusest või tahtlikult, peab olema analoogne selleks, et vastuväiteteatise adressaadid saaksid nende asjaolude suhtes tõhusalt oma kaitseõigust teostada. Esimese Astme Kohus on seda tõlgendust kinnitanud tsemendi kohtuotsuses, millele on viidatud eespool punktis 76 (punktid 483 ja 484). Vastupidisel juhul oleks see kohustus sisutu, kuna nõuaks vastuväiteteatises üksnes oluliste kriteeriumide esitamist, mis tulenevad igal juhul määruse nr 17 artikli 15 lõikest 2.

137 Käesolevas asjas rikkus komisjon seda kohustust rikkumise raskusastme ja asjaolu suhtes, kas see pandi toime hooletusest või tahtlikult, kuna vastuväiteteatise punktid 153 ja 154 ei sisalda nende kahe elemendi osas mingit teavet. Corus täpsustab, et ta juhtis komisjoni tähelepanu sellele puudujäägile oma vastuses vastuväiteteatisele (hagi lisa 11), punktis 6.7, kuid komisjon selle punkti kohta talle täiendavat teavet ei saatnud.

138 Corus väidab, et sellistel tingimustel ei olnud tal komisjoni poolt nende küsimuste suhtes antud hinnangu kohta võimalik arvamust esitada enne, kui komisjon vaidlustatud otsuse vastu võttis, milles ta leidis, et Coruse poolt väidetavalt toime pandud rikkumine oli väga raske ja et Corus oli nende tehingute ebaseaduslikkusest teadlik (vaidlustatud otsuse põhjendus 161). Seega rikuti Coruse kaitseõigust, mistõttu tuleb talle määratud trahv tühistada.

139 Komisjon on arvamusel, et Corus tõlgendab otsust Musique diffusion française jt *v.* komisjon, millele on viidatud eespool punktis 135 (punkt 21), vääralt osas, kus ta tuletab sellest otsusest, et komisjon peab avastatud puuduste teatises avaldama

nende tõendite esialgse hinnangu, mida ta kavatseb arvestada trahvisumma määramisel. Tegelikult nõudis Euroopa Kohus üksnes seda, et komisjon täpsustaks, milliseid kriteeriumeid nimetatud summa fikseerimisel kohaldati. Coruse poolne eespool viidatud otsuse Musique diffusion française jt *v.* komisjon tõlgendus on vastuolus sellega, mida kohus leidis eespool punktis 135 viidatud otsuses Michelin *v.* komisjon (punkt 19), mille kohaselt võimaldaks komisjoni poolt ette nähtud trahvimäärade kohta viidete andmine enne, kui uurimise all olev ettevõtja ei ole saanud tema vastu esitatud etteheidete kohta omapoolseid märkusi esitada, lõpliku otsuse etteaimamist ebakohasel viisil.

140 Lisaks sellele on asjakohatu Coruse argument, milles ta tugineb eespool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsuse punktidele 483 ja 484, kuna need punktid käsitlevad küsimust, kas komisjon on oma vastuväiteteatises osutanud kavatsusele teatud ettevõtjatele trahvi määrata. Käesolevas asjas seevastu ilmneb üheselt, et vastuväiteteatise põhjendus 154 osutab selgelt komisjoni kavatsusele määrata Corusele trahv.

141 Määruse nr 17 artikli 15 lõikest 2 tuleneb, et selle tegemiseks peab komisjon kindlasti arvesse võtma etteheidetud rikkumise raskusastet ja kestust. Corus peaks seega kindlasti nende parameetrite asjakohasust selles suhtes mõistma. Lisaks sellele, arvestades, et asjaolu, kas rikkumine pandi toime hooletusest või tahtlikult, on selle sätte alusel trahvi määramise üheks tingimuseks, oleks nimetatud teadaandmine olnud piisav teavitamaks Corust komisjoni seisukohast antud küsimuses. Kuivõrd suunised määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3, edaspidi „trahvide arvutamise meetodi suunised") avaldati enne vastuväiteteatise saatmist adressaatidele, pidanuks Corus sellest järeldama, et turgude jagamise kokkulepe, mida talle ette heideti, kujutab endast EÜ artikli 81 lõike 1 väga rasket rikkumist.

142 Kuivõrd Esimese Astme Kohus leidis eespool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsuses, et vastuväiteteatis peab sisaldama detaile rikkumise tahtliku või hooletusliku olemuse ja selle raskusastme kohta, arvab komisjon, et need detailid võivad sisalduda vastuväiteteatise enda tekstis ja mitte alati selle osas, mis viitab määruse nr 17 artikli 15 lõikele 2. Selles suhtes avaldab komisjon, et Coruse arvates oli rikkumise kestust puudutav teave vastuväiteteatises piisav. Kuna see teave sisaldus muudes vastuväiteteatise osades kui need, mis on pühendatud trahvi määramisele, väidab komisjon, et Corus nõustus põhimõttega, mille kohaselt on selles osas tarvilik võtta arvesse vastuväiteteatist tervikuna. Vastuväiteteatis sisaldab rikkumise detailset kirjeldust, millest tuleneb, et komisjon pidas seda oluliseks (vt eriti vastuväiteteatise punkt 147). Mis puutub rikkumise tahtlikku olemusse, meenutab komisjon, et kohtupraktikast tulenevalt ei pea komisjon selles suhtes tuvastama subjektiivse tahtluse olemasolu, vaid üksnes seda, et pooled pidid teadma, et nende käitumine sisaldab EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumist (14. veebruari 1978. aasta otsus kohtuasjas 27/76: United Brands *v.* komisjon, EKL 1978, lk 207, punkt 299). Seda arvesse võttes piisab, kui vastuväiteteatises viidata, et poolte käitumine oli selline, mida objektiivselt võib pidada tahtlikuks või hooletuks.

143 Igal juhul esitas Corus vastuväiteteatise vastuse punktides 1.6, 3.14 ja 3.15 selgelt argumendid, millega soovis rikkumise raskusastet vähendada, ja viitas üheselt sellele tegurile vastuse punktides 6.3, 6.4 ja 6.7. Sama vastuse punktides 3.12, 3.15 ja 4.5–4.9 esitas Corus oma käitumise õigustamiseks põhjendused enne, kui jõudis nimetatud vastuse peatüki „Trahvimist puudutavad küsimused" punktides 6.1 ja 6.2 järeldusele, et tema osas puudub EÜ artikli 81 lõike 1 rikkumine, mistõttu eitas ta rikkumise ning veel enam tahtliku rikkumise toimepanemist. Komisjon järeldab sellistest asjaoludest, et Corusel oli võimalus, mida ta ka kasutas, esitada trahve puudutavate küsimuste kohta tervikuna oma seisukohad ning et tema kaitseõigust ei ole seega rikutud. Järelikult ei olnud Coruse kaitseõiguse väidetaval rikkumisel mingit negatiivset mõju tema võimalustele end reaalselt kaitsta ning igal juhul puudub alus sellel põhjendusel vaidlustatud otsuse tühistamiseks (vt selle kohta eespool punktis 71 viidatud II PVC kohtuotsus, punkt 1020).

Esimese Astme Kohtu hinnang

144 Esiteks tuleb märkida, et vastuväiteteatis peab selgel viisil väljendama peamist tõendite kogumit, millele komisjon tugineb, selleks et anda selle adressaatidele teavet, mis on vajalik enda kaitsmiseks mitte üksnes rikkumise tuvastamise, vaid vajaduse korral ka trahvide määramise vastu. Komisjonil on adressaatide kaitseõiguse tagamiseks tema käsutuses olevate tõendite alusel vastuväiteteatise vastuvõtmise staadiumis kohustus anda piisavat teavet osundatud rikkumise kestuse, raskusastme ja selle kohta, kas rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest (eespool punktis 135 viidatud kohtuotsus Musique diffusion française jt *v.* komisjon, punktid 14, 15 ja 21; kohtuotsus Michelin *v.* komisjon, punkt 20, kohtuotsus Compagnie Maritime Belge Transports jt *v.* komisjon, punkt 142).

145 Selles suhtes oleks kohustus anda teavet rikkumise raskusastme ja tahtliku või hooletusliku laadi kohta sisutu, kui määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 lihtsast ümbersõnastamisest piisaks selle täitmiseks (vt ülalpool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsus, punktid 483 ja 484). Komisjoni lihtne kohustus teavitada vastuväiteteatise adressaate määruse nr 17 sätetest, millest nad on igal juhul teadlikud ning mille täitmata jätmine tooks kaasa rikkumise osas vastu võetud otsuse tühistamise, oleks mõttetu.

146 Eeltoodust lähtudes tuleb tõdeda, et vastupidi komisjoni väidetule on komisjon kohustatud vastuväiteteatises välja tooma esialgse lühihinnangu selle kohta, mis puudutab osutatud rikkumise kestust, selle raskusastet ja asjaolu, kas rikkumine pandi vastavas olukorras toime tahtlikult või hooletusest. Sellest hoolimata tuleb esialgse hinnangu, mis on suunatud vastuväiteteatise adressaatidele andmaks neile võimalust end kaitsta, vastavat olemust vaadelda mitte üksnes lähtuvalt kõnealuse õigusakti sõnastusest, vaid samuti selle kontekstist ning vastavat valdkonda

reguleerivatest ühenduse õigusnormidest (vt analoogia alusel 25. juuni 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-371/94 ja T-394/94: British Airways jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-2405, punkt 89 jj).

147 Mis käesolevas asjas puutub rikkumise tahtlikku või hooletuslikku olemusse, siis tuleb tõdeda, et vastuväiteteatises esitatud teave on piisav kohtupraktika nõuete rahuldamiseks.

148 Komisjon täpsustas vastuväiteteatises mitmel korral (täpsemalt punktid 129 ja 137), et Euroopa-Jaapani klubi raames sõlmitud kokkuleppe eesmärk oli keermestatud torude turu jagamine ja seega konkurentsi piiramine. Selleks, et määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 alusel trahvi määramine lubatud oleks, piisab komisjonil tuvastada konkurentsinormide rikkumist kinnitavas otsuses, et mingi tegu, mille olemus on objektiivselt vaadates õigusvastane, pandi toime tahtlikult või hooletusest. On ilmselge, et turgude jagamise kokkuleppe sõlmimise fakt, just sellise, nagu on sedastatud vaidlustatud otsuse artiklis 1, näitab vaieldamatult tahtlust, kuna ükski ettevõtja ei sõlmiks sellist kokkulepet kogemata.

149 Sellistel tingimustel tuleb järeldada, et vastuväiteteatis ei jäta ühtki kahtlust komisjoni poolt menetluse käigus tuvastatud fakti suhtes, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine pandi toime tahtlikult.

150 Vastupidi sellele on komisjoni argumendid rikkumise raskusastme esialgse hinnangu kohta väheusutavad.

151 Komisjon piirdus vastuväiteteatise punktides 153 ja 154 kinnitusega, et tal on kavatsus trahv määrata, viidates määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 sätetele. Komisjon väljendas avastatud puuduste teatise punktis 147, et tegemist on turgude jagamise kokkuleppega, mis sisaldab arvestatavat („märgatavat") konkurentsipiirangut. Vaatamata sellele tuleb tõdeda, et see kinnitus ei luba aru saada, kas komisjoni arvates on tegemist „raske" või „väga raske" rikkumisega trahvisummade arvutamise suuniste mõttes.

152 Sarnaselt sellele ei ole veenev komisjoni väide, mis tugineb nimetatud suuniste avaldamisele. Tuleb veel kord märkida, et juhul, kui Esimese Astme Kohus leiaks, et selline avaldamine iseenesest on piisav, et vastuväiteteatise adressaadid saaksid rikkumise olemuse kirjeldusest järeldada, millisesse kategooriasse komisjon selle rikkumise liigitab, ei omaks kohtupraktikast tulenev kohustus rikkumise raskusastme kohta teavet anda mingit reaalset mõtet (eespool punkt 145).

153 Seega on alust järeldada, et käesolevas asjas on vastuväiteteatis puudulik seetõttu, et komisjon ei ole selles osutanud toimepandud rikkumise raskusastme esialgsele hinnangule.

154 Sellele vaatama ei too see tõdemus iseenesest kaasa vaidlustatud otsuse tühistamist. Tegelikult ei ole kohustus lisada vastuväiteteatisesse esialgne lühihinnang osutatud rikkumise kestuse, raskusastme ja selle kohta, kas rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletusest, eesmärk iseeneses, vaid peab vastuväiteteatise adressaadil lubama ennast tõhusalt kaitsta (vt eespool punkt 146 ja analoogia alusel eespool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 156).

155 Seega on see kohustus lahutamatu kaitseõiguse põhimõttest ning tingitud sellest (vt analoogia alusel eespool punktis 76 viidatud tsemendi kohtuotsus, punkt 156 ja selles viidatud kohtupraktika). Ühenduse kohtunik ei saa, tuginedes vigadele ettevalmistavas dokumendis, nagu seda on vastuväiteteatis, tühistada ühenduse meetmeid, mis ei oma mõju kõnealuste ettevõtjate kaitsevõimele. Seega tuleb uurida, kas Coruse kaitsevõime oli ülaltoodud punktis 153 esitatud vea tõttu mõjutatud.

156 Käesolevas asjas esitas Corus oma vastuses vastuväiteteatisele, täpsemalt selle peatükis 6, selgelt argumendid, millega soovis toimepandud rikkumise raskusastet vähendada. Täpsemalt väitis Corus, et kõnealuse turgude jagamise kokkuleppe kontekstist tulenevalt ei olnud tema poolt toime pandud võimalik rikkumine piisavalt raske õigustamaks trahvi määramist (vt vastuse avastatud puuduste teatisele punkt 6.3), et ta oli ajal, mil rikkumine väidetavalt toime pandi, OCTG-torude ja õmbluseta magistraaltorude turgudelt taandumas ja seega nendel turgudel oma rolli vähendamas (vt vastuväiteteatise vastuse punkti 6.4 lõige 3), ja lõpuks seda, et tema osaluse geograafiline hõlmatus ning rikkumisega kaetud toodete kategooria olid piiratud (vt vastavalt vastuväiteteatise vastuse punkti 6.4 lõige 2 ja punkt 6.5). Lisaks sellele tuleb tõdeda, et Corus esitas vastuväiteteatise vastuse peatükis 3 nende tõendite suhtes faktiliselt detailsed argumendid.

157 Järelikult ei ole Corus tõendanud, mil moel oleksid haldusmenetluse kulg ning vaidlustatud otsuse sisu võinud olla teistsugused osas, mis puudutab rikkumise raskusastet ja sellest tulenevalt trahvisummat, kui komisjon oleks vastuväiteteatises täpsustanud, millisesse raskusastmesse ta Euroopa-Jaapani klubi raames sõlmitud turgude jagamise kokkuleppe tagajärjel toime pandud rikkumise liigitas (vt selle kohta eespool punktis 71 viidatud II PVC kohtuotsus, punkt 1021 ja selles viidatud kohtupraktika). Mainitud vastuse punktis 6.7 Coruse poolt tehtud lihtne kinnitus, mille sõnastuse kohaselt ta eeldas, et tal oli uus võimalus trahvisummade arvutamise suunistes mainitud kriteeriumide kohta arvamust avaldada, ei muuda selles suhtes tema õiguslikku seisundit.

158 Lõpetuseks tuleb täielikkuse huvides märkida, et sellist järeldust toetab fakt, et Corus esitas Esimese Astme Kohtus sisuliselt samad argumendid (vt punkt 161 jj), mis on toodud vastuväiteteatise vastuse peatükis 6 (vt eespool punkt 156) selleks, et seada kahtluse alla just vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise raskusastmele antud hinnang, mis on esitatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 159–165. Ühenduse kohtul on määruse nr 17 artikli 17 alusel täielik pädevus määratud trahvisummad uuesti läbi vaadata. Sellest järeldub, et kui üks pool leiab, et komisjon on antud küsimuse suhtes mingit tegurit vääralt hinnanud, on tal võimalus esitada Esimese Astme Kohtus kõik oma nägemust toetavad argumendid.

159 Isegi kui komisjon oleks vastuväiteteatises esialgse hinnangu rikkumise raskusastme suhtes välja toonud, puuduvad sellistel tingimustel igasugused põhjused eeldamaks, et Corus oleks vasutväiteteatise vastuses esitanud oluliselt erinevad argumendid kui need, mis nimetatud vastuse peatükis 6 tegelikkuses esitati.

160 Eeltoodust lähtudes tuleb käesolev väide tagasi lükata ning seega ka trahvi tühistamise taotlus rahuldamata jätta.

Trahvi vähendamise nõue

Väide, mille kohaselt rikkumise raskusastme hindamisel on tehtud kaalutlusviga

Poolte argumendid

161 Corus väidab, et isegi juhul, kui oletada, et ta osales vaidlustatud otsuse artiklis 1 karistatavas rikkumises, tähendab asjaolu, mille kohaselt ta oli õmbluseta torude

turult taandumas, et tema kaubanduslik positsioon oli teiste karistatud tootjate omast väga erinev. Komisjon oleks pidanud seega tõdema, et Coruse osas oli rikkumine kergem, ja sellest tulenevalt kehtestama temale määratud trahvi põhisumma taseme ka madalama kui teiste rikkumises osalenute puhul.

162 Lisaks sellele rõhutab Corus, et tema tegevus oli traditsiooniliselt suunatud Ühendkuningriigi turule, mis komisjoni arvamuse kohaselt (vaidlustatud otsuse põhjendus 62) oli vaid „pooleldi kaitstud" ja millel olulisteks konkurentideks olid Jaapani tootjad. Muuhulgas puudutas Coruse teostatud õmbluseta OCTG-torude müük sellel turul peamiselt keermestatud eritorusid ja mitte standardtorusid, mis on toodud vaidlustatud otsuse artiklis 1. Corus leiab, et komisjon oleks pidanud tema poolt toime pandud rikkumise raskusastme hindamisel ka neid tegureid arvesse võtma.

163 Lisaks sellele meenutab Corus, et komisjon on vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumist vaadelnud kui artiklis 1 toodud rikkumise täiendust. Seega peaks mainitud artikli 2 võimalik tühistamine kindlasti omama mõju Coruse väidetava osaluse raskusastmele artiklis 1 toodud peamises rikkumises.

164 Komisjon väidab, et ta võttis vaidlustatud otsuse põhjendustes 106 ja 162 selgelt arvesse fakti, et artiklis 1 toodud rikkumisel oli üksnes piiratud mõju, ja et ta vähendas seetõttu trahvisummat. Seega on Coruse argumentatsioon, mille kohaselt tõi tema osalemine rikkumises kaasa piiratud mõju, käesoleva menetluse raames asjakohatu.

165 Muuhulgas ei ole vaidlustatud otsuse artikli 2 võimalikul tühistamisel mingit mõju trahvisummale, kuna, nagu Corus meenutas, selle sätte alusel ei määratud ühtegi eraldiseisvat trahvi.

Esimese Astme Kohtu hinnang

166 Lisaks tuleb märkida, et kuigi komisjon ei ole vaidlustatud otsuses viidanud otseselt trahvide arvutamise suunistele, on ta vaidlustatud otsuse adressaatidele määratud trahvide suuruse määratlemisel kohaldanud siiski suunistes kehtestatud arvutusmeetodit (vt selle kohta eespool punktis 116 viidatud kohtuotsus Hercules Chemicals *v.* komisjon, punkt 53, mida on kinnitatud apellatsioonimenetluses 8. juuli 1999. aasta otsusega kohtuasjas C-51/92 P: Hercules Chemicals *v.* komisjon, EKL 1999, lk I-4235 ja viidatud kohtupraktika).

167 Trahvisummade arvutamise suuniste punkt 1 alapunkt A sätestab: „[r]ikkumise raskuse hindamisel tuleb arvesse võtta selle laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja asjakohase geograafilise turu suurust". Vaidlustatud otsuse põhjenduses 159 märgib komisjon, et ta arvestab rikkumise raskuse kindlakstegemisel just neid kolme kriteeriumi.

168 Siiski tugines komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 161 peamiselt kõikide äriühingute rikkumise laadile, et põhjendada oma järeldust, mille kohaselt vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumine on „väga raske". Sellega seoses tugines komisjon karistatava turgude jagamise lepingu tõsisele konkurentsivastasusele ja selle kahjulikkusele siseturu nõuetekohasel toimimisel, teadlikule ebaseaduslikule tegevusele ja säärase süsteemi salajasele ja sissejuurdunud olemusele, mis loodi konkurentsi piiramiseks. Komisjon võttis samas põhjenduses 161 arvesse ka seda, et „neli asjaomast liikmesriiki moodustavad enamuse ömbluseta OCTG-[torude] ja [magistraaltorude] tarbimisest ühenduses ja seega laia geograafilise turu".

169 Seevastu sedastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 160, et „rikkumise tegelik mõju turule on olnud piiratud", kuna need kahesugused tooted, mida rikkumine puudutas, ehk OCTG-standardtorud ja projektikohased magistraaltorud, esindavad üksnes 19% ühenduse OCTG-standardtorude ja projektikohaste magistraaltorude tarbimisest, ja kuna tootmistehnoloogia arengu tõttu osa õmbluseta torude nõudlusest võidakse nüüdsest katta keevistorudega.

170 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 162 liigitas komisjon rikkumise põhjenduses 161 loetletud asjaolude põhjal „väga raskete" rikkumiste rühma kuuluvaks ja seejärel lähtus sellest, et vaidlustatud otsuse adressaatideks olevad äriühingud on müünud asjaomaseid tooteid neljas asjaomases liikmesriigis suhteliselt vähe (73 miljonit eurot aastas). Asjaomane viide mõjutatud turgude suurusele vastab vaidlustatud otsuse põhjenduses 160 esitatud hinnangule rikkumise piiratud mõjust turule. Komisjon otsustas seega määrata rikkumise raskusel põhineva trahvi suuruseks üksnes 10 miljonit eurot. Trahvide arvutamise suunised näevad põhimõtteliselt ette sellesse rühma kuuluvate rikkumiste eest trahvi „üle 20 miljoni [euro]". Tuleb järeldada, et raskuse alusel määratud summa vähendamine 50% „väga raske" rikkumise puhul tavapäraselt kohaldatud miinimumsummast arvestab igati rikkumise piiratud mõju turule käesolevas asjas.

171 Käesoleval juhul sedastas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 165, et kõik vaidlustatud otsuse adressaatideks olevad äriühingud on suured, mistõttu ei ole põhjust määratud trahve sel alusel diferentseerida.

172 Selles suhtes tuleb märkida, et komisjon rajanes hinnangus suurel määral rikkumise laadile, tuvastamaks, et see oli väga raske. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 62, 67, 78 ja 80 osundatud Valloureci memorandumitest tuleneb, et Coruse ja Valloureci vaheline koostöö oli eriti tihe.

173 Mis puutub Coruse väitesse, et ta oli OCTG-torude ja magistraaltorude turult taandumas ning et ta oli seetõttu vaidlustatud otsuse teistest adressaatidest erinevas kaubanduslikus situatsioonis, tuleb esiteks märkida, et subjektiivsed põhjused, miks üks ettevõtja rikkumise toime paneb, ei ole rikkumise raskuse objektiivse hindamise kontekstis asjakohased. Seni, kuni Corus ei olnud kõnealuselt turult taandunud ja jätkas aktiivset osalemist etteheidetud rikkumises, ei oma tema nimetatud turul kohaloleku ajutine olemus mingit tähtsust.

174 Seevastu tuleb märkida, et komisjon tõdes vaidlustatud otsuse põhjenduses 92, et Corus andis oma keermestamistegevuse Vallourecile üle 22. veebruaril 1994 ja et tema puhul pandi rikkumine toime aastast 1990 kuni veebruarini 1994, nii nagu on viidatud ka mainitud otsuse artikli 1 lõikes 2. Vaidlustatud otsuse põhjendusest 166 järeldub, et Corusele ette heidetud rikkumine puudutas üksnes nelja-aastast perioodi aastatel 1990–1994, mida kinnitab ka asjaolu, et Coruse trahvi põhisummaks määrati põhjenduses 167 neliteist miljonit eurot. Vaidlustatud otsuse lugemisel tervikuna selgub, et trahvide arvutamisel on 1990. aasta sisse ja 1994. aasta välja arvatud.

175 Seega puudub käesolevas asjas, võttes eriti arvesse Coruse ja Vallouerci vahelist ülalmainitud tihedat koostööd, alus tõdeda, et Coruse endast rikkumist kujutav käitumine oli oma laadilt kergem kui teiste rikkumises osalenud ettevõtjate oma. Vaidlustatud otsuse artiklis 1 tõdetud rikkumise arvestamine Coruse puhul vähima kestusega, mida kirjeldab eelnev punkt, on piisav peegeldamaks fakti, et Corus taandus keermestatud torude turult veebruaris 1994.

176 Järgmiseks tuleb meeles pidada, et ettevõtjat võib ülemaailmse kartellikokkuleppe eest vastutusele võtta isegi siis, kui on tuvastatud, et ta osales otseselt üksnes ühes või mõnes rikkumist moodustavas osas ja ta teadis või pidi teadma, et salajane kokkulepe, milles ta osaleb, eriti mitme aasta jooksul korraldatud regulaarsete

kohtumiste näol, on osa suuremast plaanist konkurentsitingimuste rikkumiseks, ning et see plaan varjas kartellikokkulepet moodustavaid osi (eespool punktis 71 viidatud II PVC kohtuotsus, punkt 773). Coruse ja Valloureci vahelise eriti tiheda koostöö taustal, millele on viidatud ülalpool (vt samuti vaidlustatud otsuse põhjendused 62, 67, 78 ja 80), on ilmselge, et Corus oli otseselt kaasatud Euroopa-Jaapani klubi raames kokku lepitud ühtse strateegia väljatöötamisse ja et ta teadis karistatavat rikkumist moodustava turgude jagamise kokkuleppe kõiki üksikasju. Seega puudub käesolevas asjas alus tõdemaks, et Corus ei vastuta kartellkokkuleppe kui terviku eest.

177 Mis puutub asjaolusse, et Ühendkuningriigi *offshore*-turg, mis on Coruse koduturu oluline sektor, oli vaid osaliselt kaitstud, siis Valloureci memorandumitest (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 62, 67, 78 ja 80) ja dokumendist „Memorandum tegevjuhtidele" ning „Jaapani g-dokumendist" (dokument „g) Japanese", mis on taasesitatud komisjoni toimiku leheküljel 4909, vt põhjendus 84), mis on koostatud Coruse töötajate poolt, tuleneb, et Corus üritas jaapanlaste poolt sellel turul teostatud müüki nii palju kui võimalik piirata. Sellistel tingimustel ei saa Corus sellele osalisele kaitsele tugineda, väitmaks, et rikkumine, mille ta toime pani, ei olnud „väga rasket" laadi. Muuhulgas ei kõiguta Ühendkuningriigi *offshore*-turu osaline kaitsmine vähimalgi määral vaidlustaud otsuse põhjenduses 161 komisjoni tõdemust, mille kohaselt puudutatud geograafiliseks turuks oli laiendatud turg.

178 Mis puutub Coruse argumentidesse, et tema osalemine rikkumises omas kõnealusel turul vaid piiratud mõju, eriti tulenevalt Jaapani konkurentide olemasolust tema koduturul ja asjaolust, et ta müüs peamiselt OCTG-eritorusid ja mitte OCTG-standardtorusid, siis tuleb selles kontekstis taas meenutada, et komisjon võttis rikkumise piiratud mõju turule arvesse, määrates raskusastme osas summaks 50% „väga raske" rikkumise puhul tavapäraselt kohaldatud miinimumsummast (ülaltoodud punkt 170).

179 On tõsi, et trahvisummade arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuues lõik sätestab võimaluse „mõnel juhul kasutada kõigis kolmes kategoorias kindlaksmääratud summade puhul kaalutegureid, et võtta arvesse konkreetse juhtumi kaalu ja seega rikkumise tegelikku mõju igale konkureerivale ettevõtjale". Vastavalt sellele lõigule on säärane lähenemisviis asjakohane „eeskätt juhul, kui samalaadseid rikkumisi toimepanevate ettevõtjate suurus erineb üksteisest oluliselt".

180 Lisaks nähtub sellest, et trahvide arvutamise suunistes kasutatakse väljendit „mõnel juhul" ja „eeskätt", et üksikute ettevõtjate suuruse põhjal hindamine ei ole süstemaatiline arvutamise staadium, mille komisjon on endale kehtestanud, vaid üks hindamisvõimalus, mida ta lubab endale asjades, kus see on vajalik. Tuleb meelde tuletada kohtupraktikat, mille alusel on komisjonil kaalutlusõigus, mis võimaldab tal arvesse võtta või jätta arvesse võtmata teatavaid tegureid sääraste trahvisummade määramisel, mida ta kavatseb ettevõtjale määrata eelkõige juhtumi asjaolude alusel (vt selle kohta 25. märtsi 1996. aasta määrus kohtuasjas C-137/95 P: SPO jt *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-1611, punkt 54, ja 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-219/95 P: Ferriere Nord *v.* komisjon, EKL 1997, lk I-4411, punktid 32 ja 33, ja eespool punktis 131 viidatud kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt *v.* komisjon, punkt 465; vt selle kohta ka 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-309/94: KNP BT *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-1007, punkt 68). Eespool märgitud trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuuenda lõigu sõnastusest lähtuvalt tuleb järeldada, et komisjonil säilis kaalutlusõigus seoses võimalusega kaaluda trahve ettevõtjate suuruse alusel.

181 Sellega seoses tuleb ka meelde tuletada, et trahvide eesmärk konkurentsiasjades on toimida hoiatavalt (vt selle kohta trahvide arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A neljas lõik). Kui arvestada vaidlustatud otsuse põhjenduses 165 nimetatud vaidlustatud otsuse adressaatideks olevate äriühingute suurust (vt ka punkt 243 ja sellele järgnevaid punkte), oleks võinud rikkumise raskuse põhjal määratud summa märkimisväärselt olulisem vähendamine jätta trahvid ilma nende hoiatavast mõjust.

182 Sellest johtuvalt tuleb tõdeda, et komisjon ei ole ületanud ülal punktis 180 sedastatud kaalutlusõiguse piire, jättes käesolevas asjas kohaldamata trahvisummade arvutamise suuniste punkti 1 alapunkti A kuuenda lõigu.

183 Mis puutub Coruse väitesse, mille kohaselt vaidlustatud otsuse artikli 2 võimalik tühistamine peaks omama mõju trahvisummale, mis määrati karistuseks artiklis 1 sedastatud rikkumise eest, piisab märkimisest, et vaidlustatud otsuse artiklis 2 esitatud rikkumise alusel ühtegi trahvi määratud ei ole, ja et komisjon seda Corusele tegelikkuses määratud trahvisumma kinnitamisel üldse arvesse ei võtnud (vaidlustatud otsuse põhjendus 164). Järelikult on see väide asjakohatu.

184 Kõigest eelnevast tuleneb, et käesolev väide tuleb tagasi lükata.

Väide, mille kohaselt on rikutud õiguspärase ootuse põhimõtet

Poolte argumendid

185 Corus väidab, et tema trahvisummat mitte mingis osas vähendamata rikkus komisjon ootust, millele Corus koostööteatise punkti D 2 alusel seaduslikult võis tugineda. Sellest sättest tuleneb, et ettevõtja suhtes, kes ei vaidlusta vastuväiteteatises osundatud faktide sisu, kohaldatakse 10–50% trahvisumma vähendamist, mida talle koostöö puudumise tõttu oleks võinud määrata. Corus rõhutab muuhulgas, et komisjon tunnistas koostööteatises selgesõnaliselt ka ise, et koostööteatis loob ettevõtjate juhtkonnas õiguspäraseid ootusi. Lõpuks osundab Corus analoogia korras eespool punktis 116 viidatud 17. detsembri 1991. aasta otsusele Hercules Chemicals.

186 Mis puutub komisjoni argumenti, mille kohaselt ei tekitanud koostööteatis Coruse juhtkonnas mingit õiguspärast ootust, kuna see teatis avaldati alles aastal 1996, siis piisab märkimisest, et vastuväiteteatis adresseeriti Corusele alles aastal 1999. Lisaks sellele tugineb komisjon vaidlustatud otsuses koostööteatisele selleks, et vähendada Vallourecile ja Dalminele määratud trahvide summasid.

187 Lisaks sellele märgib Corus, et kohtupraktikast tulenevalt seisneb komisjoni süüdistuste aluseks olevaid fakte mitte vaidlustanud ettevõtjatele määratud trahvisumma vähendamise põhiidee selles, et vastavat faktiviidete omaksvõtmist võib käsitleda nende viidete põhjendatust kinnitava tõendusmaterjalina, mis annab seega panuse komisjoni ülesande lihtsustamisele konkurentsireeglite rikkumiste tuvastamisel ja lõpetamisel (14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-308/94: Cascades *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-925, punkt 256).

188 Käesolevas asjas kinnitas Corus vastuväiteteatise vastuse punktis 1.5, et ta ei vaidlusta sisuliselt fakte, mis puudutavad vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumist, kuigi ta vaidlustas selle rikkumise olemasolu. Corus märgib, et vahet tuleb teha osutatud faktide ja nende juriidilise kvalifikatsiooni vahel. Corus järeldab, et asjaolu, mille kohaselt ettevõtja vaidlustab nimetatud juriidilise kvalifikatsiooni, ei vähenda koostöö ulatust ja kasulikkust, mida ta pakkus neid fakte ise tunnistades. Corus väidab, et teistes ebaseaduslikke kokkuleppeid puudutavates otsustes võimaldas komisjon ettevõtjatele trahvide vähendamist isegi juhul, kui need ettevõtjad vaidlustasid rikkumise moodustava koondumise olemasolu või väitsid, et nad ei ole selles koondumises osalenud (vt komisjoni 21. jaanuari 1998. aasta otsus 98/247/ESTÜ ESTÜ asutamislepingu artikli 65 kohaldamismenetluse kohta (juhtum IV/35.814 — sulami lisamaks) (EÜT L 100, lk 55), põhjendused 98–100, ja komisjoni 21. oktoobri 1998. aasta otsus 1999/60/EÜ EÜ asutamislepingu artikli [81] kohaldamismenetluse kohta (juhtum IV/35.691/E-4 — eelisoleeritud torud) (EÜT L 24, lk 1), põhjendus 180). Sarnaselt leiab Corus, et temale määratud trahvisummat oleks tulnud vähendada.

189 Mis puutub Coruse argumentidesse, milles ta tugineb oma väidetavale koostööle, rõhutab komisjon esiteks, et koostööteatis avaldati alles aastal 1996. Kuna Corus lõpetas vaidlustatud otsuses toodud rikkumised veebruaris 1994, ei mängi see teatis antud juhul mingit rolli.

190 Lisaks sellele ei vaidlustanud Corus vastuväiteteatise vastuses, täpsemalt selle punktis 3.15, mis puudutab vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumist, mitte üksnes faktide hindamist, vaid ebaseadusliku kokkuleppe olemasolu ennast. Seda tehes asetas Corus komisjonile kohustuse tõestada vastuväiteteatises süüks arvatud fakte. Seega ei lihtsustanud Coruse seisukoht komisjoni ülesannet. Seetõttu ei olnud seda võimalik vaadelda koostööna, mis õigustanuks tema trahvisumma vähendamist (14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-347/94: Mayr-Melnhof *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-1751, punkt 309 ja seal viidatud kohtupraktika ning punkt 332). Selles suhtes leidis Esimese Astme Kohus üheselt, et ettevõtja, kes vaidlustab oma osalemise EÜ artikli 81 lõikes 1 toodud mistahes rikkumises, ei oma õigust trahvisumma vähendamisele koostöö alusel (14. mai 1998. aasta otsused kohtuasjas T-311/94: BPB de Eendracht *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-1129, punkt 59, ja kohtuasjas T-338/94: Finnboard *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-1617, punktid 262 ja 363).

191 Komisjon järeldab eeltoodu kokkuvõtteks, et Corus jätkab vaidlustatud otsuses toodud faktide vaidlustamist Esimese Astme Kohtus. Seega, isegi eeldades, et Coruse trahvisummat oleks koostöö alusel vähendatud, leiab komisjon, et oleks kohane esitada Esimese Astme Kohtule taotlus see vähendus tagasi võtta ja sellest tulenevalt kõnealust trahvisummat suurendada. Sellisel juhul oleks tegemist ettevõtjaga, kelle trahvisummat on koostöö alusel vähendatud aga kes vaidlustas faktide sisu oma hagis, mistõttu on tegemist olukorraga, kus selline taotlus kohtule oleks õigustatud vastavalt koostööteatise viimasele lausele. Seega peaks Corus käesoleva menetluse raames olema sunnitud valima nende väidete ja argumentide vahel, millega ta seab kahtluse alla rikkumise olemasolu, ning selle argumendi vahel, milles ta tugineb koostööteatisele, kuna tema hagi need kaks aspekti ei ole vastavuses.

Esimese Astme Kohtu hinnang

192 Esiteks tuleb märkida, et aastal 1996 avaldatud koostööteatis võis Corust õhutada kinnitama 20. aprilli 1999. aasta vastuses avastatud puuduste teatisele, et ta Euroopa-Jaapani klubi suhtes fakte „põhilises osas" („substantially") ei vaidlusta. Seega ei välista ükski ajaline kaalutlus seda, et koostööteatis võis selle ettevõtte juhis tekitada õiguspäraseid ootusi.

193 Küsimuse suhtes, kas käesolevas asjas oli Corusele määratud trahvi vähendamine koostööteatise alusel õigustatud selliselt, et rikuti õiguspärase ootuse põhimõtet, tuleb alustuseks märkida, et kõnealuse ettevõtja tegevus peab kergendama komisjoni ülesannet tuvastada ning karistada ühenduse konkurentsireeglite rikkumisi (eespool punktis 190 viidatud kohtuotsus Mayr-Melnhof *v.* komisjon, punkt 309 ja selles viidatud kohtupraktika ning punkt 332). Seega ei piisa ettevõtja üldsõnalisest kinnitusest, et ta ei vaidlusta osutatud fakte vastavalt sellele teatisele, kui sellest kinnitusest komisjonile mingit kasu ei ole.

194 Käesolevas asjas viitas komisjon avastatud puuduste teatises täpsemalt, et Euroopa-Jaapani klubi liikmed sõlmisid turgude jagamise eesmärgi ja mõjuga konkurentsivastase kokkuleppe. Kinnitades, et ta ei vaidlusta faktilisi asjaolusid, kinnitas Corus vastuväiteteatise vastuse punktis 1.7 ja veel kord selle punkti 3.15 teises lõikes, et sellise kokkuleppe, kui see üldse eksisteeris, konkurentsivastane mõju oli olnud tähtsusetu, mistõttu tuli kahelda lepingu kaubanduslikus mõttes ja seega ka olemasolus. Ta märgib Esimese Astme Kohtule, et vahet tuleb teha faktidel kui sellistel, mida ta ei vaidlustanud, ning nende faktide, mida ta vaidlustab, juriidilisel kvalifitseerimisel.

195 Vaatamata sellele tuleb tõdeda, et spetsiifilise kokkuleppe puhul, mille eesmärgiks, sõltumata selle võimalikust mõjust, on turgude jagamine, piisab põhimõtteliselt faktide tõesuse tunnustamisest, et oleks tuvastatud EÜ artikli 81 lõikes 1 toodud rikkumise kaks peamist elementi, see tähendab kokkuleppe olemasolu ja selle kokkuleppe konkurentsivastane eesmärk.

196 Lisaks sellele tuleb märkida, et käesolevas asjas viitas komisjon suures osas samadele tõenditele vastuväiteteatises ning vaidlustatud otsuses ja et oluline osa neist tõenditest, eriti Verluca avaldused ja Valloureci erinevad memorandumid, puudutavad Euroopa-Jaapani klubi liikmete vaheliste salajase iseloomuga strateegiliste kõneluste sisu ning käsitlevad eriti ühenduse turge (vt täpsemalt vastuväiteteatise punktid 56, 60, 63 ja 65 ning vaidlustatud otsuse põhjendused 62, 67, 73 ja 78).

197 Sellest tulenevalt tuleb tõdeda, et Corus ei saanud vastuväiteteatise vastuses seada kahtluse alla enda osalemist kokkuleppes ja konkurentsivastases eesmärgis, mis moodustab järgnenud vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise, ilma vaidlustamata fakte, mis puudutavad kõnealuseid diskussioone ja nende sisu.

198 Eelnevast järeldub, et Coruse vastuses vastuväiteteatisele tõstatatud küsimused kokkuleppe olemasolu kohta tekitasid käesoleva asja tingimuste taustal kahtluse selles samas vastuses toodud kinnituse väärtuse suhtes, mis puudutas faktide vaidlustamata jätmist, mistõttu selle tähendus jääb ebaselgeks. Seda ebaselgust tugevdab asjaolu, et Corus sidus oma kinnituse faktide vaidlustamata jätmise kohta termini „substantially" („põhilises osas") kasutamisega, jättes samal ajal selgitamata, millised olid need konkreetsed faktid, mida see reservatsioon puudutas.

199 Sellistel tingimustel oli komisjonil haldusmenetluse jooksul võimatu, nagu on Esimese Astme Kohtul käesoleva asja menetluse raames võimatu, tuvastada konkreetseid fakte, mida Corus tunnistas ja mille tõttu tema koostöö komisjoni ülesannet lihtsustas. Sellest tuleneb, et käesolevas asjas ei anna vastuväiteteatises viidatud faktide tunnustamine Coruse poolt alust õigustamaks trahvisumma vähendamist koostööteatise alusel, nagu on leitud kohtupraktikas.

200 Eelöeldust lähtudes tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Väide, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet

Poolte argumendid

201 Corus märgib esiteks, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale loetakse võrdse kohtlemise põhimõte rikutuks, kui võrdseid olukordi koheldakse erineval moel või kui erinevaid olukordi koheldakse identsel moel, ja selline kohtlemine ei ole objektiivselt õigustatud (13. detsembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 106/83: Sermide, EKL 1984, lk 4209, punkt 28, ja 28. juuni 1990. aasta otsus kohtuasjas C-174/89: Hoche, EKL 1990, lk I-2681, punkt 25; samas tähenduses 15. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas T-100/92: La Pietra *v.* komisjon, EKL AT 1994, lk I-A-83 ja II-275, punkt 50). Ta lisab, et seda põhimõtet on trahvide määramisega seoses korduvalt kohaldatud (eespool punktis 116 viidatud 17. detsembri 1991. aasta kohtuotsus Hercules Chemicals *v.* komisjon, punkt 295; 6. aprilli 1995. aasta otsused kohtuasjas T-141/89: Trefileurope *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-791, punkt 185; kohtuasjas T-142/89: Boël *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-867, punktid 128–135; kohtuasjas T-143/89: Ferriere Nord *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-917, punktid 54–56; kohtuasjas

T-150/89: Martinelli *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-1165, punktid 57–61; 11. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-49/95: Van Megen Sports *v.* komisjon, EKL 1996, lk II-1799, punkt 56; eespool punktis 190 viidatud kohtuotsus Finnboard *v.* komisjon, ning eespool punktis 190 viidatud kohtuotsus Mayr-Melnhof *v.* komisjon, punktid 334–336 ja 352–354).

202 Corus leiab, et Vallourec, kelle trahvisummat vähendati 40% võrra, piirdus vastavalt oma seaduslikele kohustustele üksnes komisjoni ametnike teostatud kohapealse kontrolli käigus talle esitatud küsimustele vastamisega, mida tegi ka Corus. Ta märgib selles suhtes, et Verluca avaldused tehti vastuste põhjal küsimustele, mida komisjon küsis ainult Vallourecilt.

203 Lisaks sellele teatas Dalmine, kelle trahvisummat vähendati 20% võrra, komisjonile pelgalt, et ta ei vaidlusta faktide sisu, jättes tunnistamata, et ta osales rikkumises. Seega ei ületanud tema koostöö ulatus Coruse oma. Järelikult on ilmselge Coruse ebaõiglane kohtlemine, mida komisjon kostja vastuses ei õigusta. Dalmine oli isegi vähem koostööaldis kui Corus, eriti seetõttu, et ta alguses keeldus komisjoni nõutud teatud andmete edastamisest ning seejärel tugines õigusele enda vastu mitte tunnistada, et õigustada oma keeldumist teatud küsimustele vastata, tehes seda nii vastuväiteteatise vastuses kui ka hagi raames, mille ta esitas komisjoni poolt määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 alusel vastu võetud otsuse vastu ning mis lükati tagasi kui ilmselgelt vastuvõetamatu. Lisaks sellele vaidlustas Dalmine komisjoni 1994. aasta kontrollide teostamise aluseks olnud otsuste õiguspärasuse ning sellest tulenevalt ka komisjoni õiguse kasutada nende kontrollide käigus kogutud dokumente (vaidlustatud otsuse põhjendus 118).

204 Corus leiab muuhulgas, et vaidlustatud otsusest tuleneb (põhjendus 174), et Jaapani hagejad ei teinud komisjoniga tõhusat koostööd ja et nad haldusmenetluse raames vaidlustasid kokkuleppe olemasolu, mistõttu nende olukord erineb Coruse omast. Sarnaselt Dalminega vaidlustasid Jaapani tootjad nii komisjoni 1994. aasta

kontrollide teostamise aluseks olnud otsuste õiguspärasuse kui ka nende käigus kogutud dokumentide kasutamise komisjoni poolt. Mis puutub Mannesmanni, siis tuleneb samuti vaidlustatud otsusest (põhjendus 174), et ta jättis üheselt viitamata, kas ta vaidlustab fakte, ja et ta keeldus komisjoni poolt määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 alusel taotletud andmete edastamisest. Seega rikkus komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet, keeldudes Corusele määratud trahvisumma vähendamisest, koheldes seega Corust Mannesmanni ja nelja Jaapani tootjaga sarnaselt.

205 Komisjon vastab esiteks, et tal on trahvisummade kinnitamisel kaalutlusõigus, mistõttu tuleb võrdse kohtlemise põhimõtte mõistet trahvide valdkonnas tõlgendada selle reegli valguses (eespool punktis 201 viidatud kohtuotsus Martinelli *v.* komisjon, punkt 59). Igal juhul kohaldub nimetatud põhimõte üksnes juhul, kui võrreldavaid olukordi koheldakse erineval moel (eespool punktis 116 viidatud 17. detsembri 1991. aasta kohtuotsus Hercules Chemicals *v.* komisjon, punkt 295).

206 Käesolevas asjas esinevad Coruse ja teiste vaidlustatud otsuse adressaatide olukordade vahel objektiivsed erinevused. Esiteks esitas Vallourec ühelt poolt komisjonile väga väärtusliku kirjaliku avalduse (Verluca 17. septembri 1996. aasta avaldus; vt täpsemalt vaidlustatud otsuse põhjendused 53 ja 170) ning teiselt poolt ei vaidlustanud ta sisuliselt fakte, millele komisjon vastuväiteteatises tugines. Teiseks ei vaidlustanud Dalmine fakte, millele komisjon oma otsuses tugines (vaidlustatud otsuse põhjendus 172), ning oli selles osas üheselt mõistetav, sellal kui Corus seadis kahtluse alla isegi kokkuleppe olemasolu. Isegi eeldusel, et komisjon eksis Vallourecile ja Dalminele määratud trahvide vähendamisel, on see argument Coruse poolt esitatud trahvisumma vähendamise nõude raames mittetoimiv. Lõpetuseks ei oma tähtsust asjaolu, et põhjused, miks Coruse trahvisummat ei vähendatud, on erinevad nendest, mis takistasid Mannesmanni ja Jaapani tootjate trahvisummade

vähendamist: Corus ei täitnud koostööteatises esitatud tingimusi, olenemata sellest, milline oli teiste ettevõtjate olukord.

Esimese Astme Kohtu hinnang

207 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa komisjon ettevõtjate osutatud koostöö hindamisel jätta arvestamata ühenduse õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluvat võrdse kohtlemise põhimõtet, mida väljakujunenud kohtupraktika kohaselt rikutakse üksnes siis, kui sarnaseid olukordi koheldakse erinevalt või kui erinevaid olukordi koheldakse ühetaoliselt, kui selline kohtlemine ei ole objektiivselt põhjendatud (13. detsembri 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-45/98 ja T-47/98: Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, EKL 2001, lk II-3757, punkt 237 ning viidatud kohtupraktika).

208 Lisaks tuleb meelde tuletada, et trahvi vähendamise õigustamiseks koostöö tõttu tuleb ettevõtjal kergendada komisjoni ülesannet, mis seisneb ühenduse konkurentsieeskirjade rikkumiste sedastamises ja rikkumiste karistamises (eespool punktis 190 viidatud otsus Mayr-Melnhof *v.* komisjon, punkt 309 ning seal viidatud kohtupraktika, punkt 332, ja eespool punkt 193).

209 On alust tõdeda, et käesolevas asjas esinevad viimase kriteeriumi osas Coruse ning Valloureci ja Dalmine olukordade vahel objektiivsed ja märkimisväärsed erinevused.

210 Esiteks Vallourec mitte ainult ei vaidlustanud sisuliselt fakte, millele komisjon vastuväiteteatises tugines, vaid lisaks sellele, erinevalt Corusest, esitas ta komisjonile väga väärtuslikud kirjalikud avaldused, täpsemalt Verluca 17. septembri ja 14. oktoobri 1996. aasta avaldused (vt täpsemalt vaidlustatud otsuse põhjendused 60, 62, 72 ja 108).

211 Ükski Coruse esindaja ei ole kunagi esitanud avaldust, mille tõendusväärtus ja ulatus oleksid võrreldavad Verluca avaldustega. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 66 viidatud Coruse 31. oktoobri 1997. aasta vastus omab piiratud tõendusväärtust ja ulatust ja seda eriti seetõttu, et sellest ei tulene üheselt, kas Corus kavatses selle õmbluseta torude menetluse osas oma 30. märtsi 1999. aasta komisjonile adresseeritud kirjaga tagasi võtta või mitte (vt selles suhtes eespool punktis 129 viidatud otsus JFE Engineering jt *v.* komisjon, punktid 305–308).

212 Mis puutub Coruse poolt täheldatud asjaolusse, et Verluca avaldused tehti vastusena küsimustele, mida komisjon küsis üksnes Vallourecilt, siis piisab tõdemusest, et komisjon ei ole mingil määral kohustatud esitama uurimise käigus samu küsimusi kõikidele ettevõtjatele, kelle osas ta kahtlustab rikkumises osalemist. Tuleb hoopis sedastada, et sellise kohustuse olemasolu kahjustaks komisjoni tegevusvabadust konkurentsiasjade uurimise raames ning seetõttu ka nende uurimiste tõhusust.

213 Kui ettevõtjad esitavad komisjonile haldusmenetluse samas staadiumis ja analoogilises olukorras sarnast teavet faktiliste asjaolude kohta, milles neid süüdistatakse, tuleb nendepoolset koostöötaset pidada võrreldavaks (eespool punktis 207 viidatud kohtuotsus Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, punktid 243–246).

214 Vaatamata sellele on ilmselge, et käesolevas asjas olukord niisugune ei olnud (vt ülal punkt 211). Seetõttu viidatud kohtupraktika ei kohaldu.

215 Mis puudutab Dalminet, siis on ilmselge nii käesolevas asjas kui ka kohtuasjas T-50/00: Dalmine *v.* komisjon, mis on liidetud käesoleva kohtuasjaga suulise menetluse eesmärgil, et see ettevõtja ei vaidlustanud fakte, millele komisjon vaidlustatud otsuse rajas, nagu on osundatud ka tema põhjenduses 172. Kuigi Corus teatas oma vastuväiteteatise vastuses, et ta ei vaidlusta komisjoni poolt viidatud fakte osas, mis puudutab hiljem vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumist, on eespool punktides 192–199 märgitud, et selline kinnitus ei ole piisav Corusele määratud trahvi summa vähendamise õigustamiseks, kuna see on ebamäärane ja kahemõtteline.

216 Seega on asjaolu, et Dalminele ei heidetud temapoolse faktide tunnistamise osas ette sarnast kahemõttelisust, piisav järeldamaks, et komisjon ei pannud selles osas toime mingisugust ebavõrdset kohtlemist. Mis puutub teistesse asjaoludesse, millele Corus viitas, et kinnitada, et Dalmine oli isegi vähem koostööaldis kui tema, siis tuleb märkida, et need asjaolud osutavad teabe väljastamise taotlustele vastamisest keeldumisele Dalmine poolt, mis leidis esialgu aset enne vastuväiteteatise saatmist talle, ja et komisjon ei ole väitnud, nagu oleks Dalmine selles uurimise aspektis koostööd teinud.

217 Sellest tuleneb, et komisjon leidis õigesti, et neil asjaoludel ei olnud mingisugust mõju ei faktide tunnistamisele vastuväiteteatise vastuses Dalmine poolt ega seetõttu ka Dalminele määratud trahvisumma vähendamisele sel alusel 20% vastavalt koostööteatisele.

218 Lõpuks, nagu märgib komisjon, ei ole oluline see, et põhjused, mille tõttu Coruse trahvi ei vähendatud, erinevad nendest, mis takistasid Mannesmanni ja Jaapani tootjate trahvi vähendamist, kuna eespool on leitud, et Corus ei täida koostööteatises selles osas esitatud tingimusi, sõltumata teiste ettevõtjate olukorrast.

Trahvisumma arvutamine

219 Eeltoodu põhjal tuleb Corusele määratud trahvi vähendada, et võtta arvesse, et vaidlustatud otsuse artiklis 1 sedastatud rikkumise kestuseks on kinnitatud nelja aasta asemel kolm aastat.

220 Kuna trahvide arvutamise suunistes kasutatud trahvide arvutusmeetodit on komisjon kohaldanud õigesti, leiab Esimese Astme Kohus käesoleval juhul oma täielikku pädevust kasutades, et asjaomast meetodit tuleb kohaldada ka eelmises punktis tehtud järeldusest lähtudes.

221 Seega tuleb määrata trahvi põhisummaks kümme miljonit eurot, mida suurendatakse 10% iga rikkumisaasta eest ehk kokku 30%, mis ulatub kolmeteistkümne

miljoni euroni. Asjaomast summat tuleb seejärel vähendada 10% kergendavate asjaolude alusel vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustele 168 ja 169 nii, et Coruse lõplik trahv on 11,7 miljonit eurot 12,6 miljoni euro asemel.

Taotlus kohustada komisjoni hüvitama trahvisumma või teise võimalusena summa, mille võrra trahvi vähendati, koos intressiga

222 Arvukatel juhtudel on kohus leidnud, et peale tühistamisotsust, mis omab *ex tunc* õigusmõju ja seetõttu kõrvaldab tühistatud õigusakti tagasiulatuvalt õigussüsteemist (26. aprilli 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 97/86, 99/86, 193/86 ja 215/86: Asteris jt *v.* komisjon, EKL 1988, lk 2181, punkt 30; kohtujurist P. Léger' ettepanek Euroopa Kohtu 6. juuni 1996. aasta otsusele kohtuasjas C-127/94: Ecroyd, EKL 1996, lk I-2731, I-2735, punkt 74; 10. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-171/99: Corus UK *v.* komisjon, EKL 2001, lk II-2967, punkt 50), nõutakse EÜ artikli 233 alusel kostjaks olevalt institutsioonilt tuvastatud õigusvastase mõju likvideerimiseks vajalike meetmete võtmist, mis juba jõustunud õigusakti puhul võib endast kujutada hageja asetamist olukorda, milles ta oli enne vastavat akti (31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon *v.* nõukogu, EKL 1971, lk 263, punkt 60; 6. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 92/78: Simmenthal *v.* komisjon, EKL 1979, lk 777, punkt 32, ja 17. veebruari 1987. aasta otsus kohtuasjas 21/86: Samara *v.* komisjon, EKL 1987, lk 795, punkt 7; 14. septembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-480/93 ja T-483/93: Antillean Rice Mills jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-2305, punktid 59 ja 60, ning eespool viidatud kohtuotsus Corus UK *v.* komisjon, punkt 50).

223 EÜ artiklis 233 ette nähtud meetmetest on esimesel kohal komisjoni kohustus asutamislepingu konkurentsireeglite rikkumise eest ettevõtjale määratud trahvisummat tühistava või vähendava otsuse puhul hüvitada kõnealuse ettevõtja poolt tasutud trahv täies ulatuses või osaliselt niivõrd, kuivõrd see makse loetakse

tühistamisotsuse järel alusetuks. See kohustus ei puuduta üksnes alusetult tasutud trahvi põhisummat, vaid samuti sellest tulenevaid viivitusintresse (eespool punktis 222 viidatud kohtuotsus Corus UK *v.* komisjon, punktid 52 ja 53).

224 Käesolevas asjas ei ole põhjust eeldada, et komisjon jätaks talle käesoleva otsuse ja EÜ artikli 233 koosmõjust tulenevad kohustused täitmata.

225 Järelikult on vajadus otsustada selle nõude üle käesoleva menetluse raames ära langenud.

226 Samuti tuleb tõdeda, et samal põhjusel on ära langenud vajadus otsustada Coruse nõude üle, millega ta palub Esimese Astme Kohtul määrata käesoleva otsuse rakendamiseks kõikide vajalike meetmete võtmine.

Kohtukulud

227 Kodukorra artikli 87 lõike 3 alusel võib Esimese Astme Kohus otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa taotlusi rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna käesolevas asjas on osa taotlustest rahuldatud ühe poole, osa teise poole kasuks, tuleb määrata, et hageja ja komisjon kannavad ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

otsustab:

1. **Tühistada komisjoni 8. detsembri 1999. aasta otsuse 2003/382/EÜ EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetluse kohta (juhtum IV/E-1/35.860-B — õmbluseta terastorud) artikli 1 lõige 2 selles osas, kus sedastatakse hageja osalemine asjaomases artiklis süüdistatud rikkumises enne 1. jaanuari 1991.**

2. **Määrata otsuse 2003/382 artikli 4 alusel hageja trahvi suuruseks 11 700 000 eurot.**

3. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

4. **Jätta poolte kohtukulud nende endi kanda.**

Forwood Pirrung Meij

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 8. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

J. Pirrung

Sisukord

Asjaolud ja menetlus ..... II - 2332

Menetlus Esimese Astme Kohtus ..... II - 2333

Poolte nõuded ..... II - 2333

Vaidlustatud otsuse artikli 2 tühistamisnõue ..... II - 2335

Väide, mille kohaselt puudub vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumine ..... II - 2335

Poolte argumendid ..... II - 2335

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2344

Väide, mille kohaselt on kaitseõigusi rikutud, kuna vaidlustatud otsuse artiklis 2 toodud rikkumise olemasolu tuvastamiseks esitatud tõendite analüüsi osas esinevad vaidlustatud otsuses ja vastuväiteteatises erinevused ..... II - 2352

Poolte argumendid ..... II - 2352

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2353

Vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamisnõue ..... II - 2355

Väide, mis põhineb vaidlustatud otsuse artiklis 2 tuvastatud rikkumise puudumise mõjul sama otsuse artiklis 1 mainitud rikkumise tuvastamisele ..... II - 2355

Poolte argumendid ..... II - 2355

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2356

Väide, mille kohaselt on vaidlustatud otsuse artiklis 1 toodud rikkumise kestuse määratlemisel tehtud kaalutlusviga ..... II - 2358

Poolte argumendid ..... II - 2358

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2359

Trahvi tühistamise nõue ..... II - 2363

Poolte argumendid ..... II - 2363

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2367

Trahvi vähendamise nõue ..... II - 2371

Väide, mille kohaselt rikkumise raskusastme hindamisel on tehtud kaalutlusviga .... II - 2371

Poolte argumendid ..... II - 2371

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2373

Väide, mille kohaselt on rikutud õiguspärase ootuse põhimõtet ..... II - 2378

Poolte argumendid ..... II - 2378

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2381

Väide, mille kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ..... II - 2383

Poolte argumendid ..... II - 2383

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 2386

Trahvisumma arvutamine ..... II - 2389

Taotlus kohustada komisjoni hüvitama trahvisumma või teise võimalusena summa, mille võrra trahvi vähendati, koos intressiga ..... II - 2390

Kohtukulud ..... II - 2391